

muqeddes kitab

Samuil

ikkinchi qisim

SAMUIL

ikkinchi qisim

Muqeddes Kitab - Kona Ehde
(Tewrat, Zebur we Peyghemberler)
10-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013
Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

SAMUIL

ikkinchi qisim

Dawud Shaul bilan Yonatanning ölginidin xewer alidu

1 ¹ Shaul ölgendin kéyin Dawud amalekiylerni urup yénip kelgenidi. Emma Dawud Ziqلاغhta ikki kün turup, ² üçinchi künde Shaulning leshkergahidin éginini yirtiq béshida topa séliqliq bir adem keldi. U Dawudning qéshigha kelgende yerge chüshüp tezim qildi. ³ Dawud uningdin soridiki: «Ne yerdin kelding?» U uninggha jawab berdiki: «Israilning leshkergahidin qéchip keldim». ⁴ Dawud uningdin soridiki: «Ish qandaq boldi? Manga dep bergin» dédi. U éytti: «Xelq jengdin qachtı. Xelqinmu tola kishi chüshüp soqushta öldi. Shaul bilen oghli Yonatan hem öldi» dédi. ⁵ Dawud uninggha shuni éytip bergen yigittin soridiki: «Shaul bilen oghli Yonatanning ölginini qandaq bilisen?» ⁶ Uninggha xewer bergen yigit éytti: «Top toghra Gilboa téghigha chiqsam, mana Shaul neyzige yölinip turidu we mana jeng harwiliri bilen atliqlar uninggha hujum qilip turidu. ⁷ Keynige qarap méni körüp qichqirdi. «Mana men» dep éyttim. ⁸ «Kimsen» dep mendin sorisa, men: «Amalekiy adem bolimen» dep jawab berdim. ⁹ U yene manga: «Qéshingha kélip, méni öltürgin. bitaqet boldum, lékin jénim téxi bar» dédi. ¹⁰ Men uning qéshigha bérip uni öltürdüm, chünki chüshkendin kéyin tirik qalmaydu dep bildim. Andin béshidiki tajni we qolidiki bilezüknı élip, munda xojamgha élip keldim» dédi.

¹¹ U waqıt Dawud öz éginlirini tutup yirtiwetti we uning bilen bolghan ademler hem shundaq qildi. ¹² Ular Shaul bilen oghli Yonatan üçün we Xudawendining qowmi üçün we pütün Israilning xanidani üçün: «Qilichtin öldi» dep matem tutup yighlap, axshamghiche roza tutti.

¹³ Dawud uning öziğe xewer bergen yigittin: «Ne yerdinsen?» dep soridi. U éytti: «Men bir biganining oghli bolup, bir amalekiy ikenmen.» ¹⁴ Dawud uninggha: «Öz qolungni uzitip, Xudawendining mesihlen'gen adimini halak qilishtin qorqmingmu?» dep éytti. ¹⁵ Andin Dawud öz ghumamliridin birini qichqirip, uninggha: «Chiqip uninggha hujum qilghin» dep buyrudi. Buyrusa, u uni undaq urdiki, u ölüp ketti. ¹⁶ Lékin Dawud uninggha éytti: «Qéning öz béshingning üstige kelsun. «Xudawendining mesihlen'gen adimini öltürdüm» dégingingde öz aghzing üstüngde guwahliq berdi».

Dawudning Shaul bilan Yonatan uchün matem tutup oqughan qoshiqi

¹⁷ Dawud Shaul bilan oghli Yonatan uchün matem tutup, bu qoshaqni oqup:
¹⁸ «Yaning shéiri dégen shéirni beni-Yehudagha ögitinglar» dep buyrudi. Mana mustehkemning kitabida mundaq pütülgenki:

¹⁹ «Ey Israil, öz pexring éviz yerliringde urulghandur. Palwanlar qandaq chüshkendur?»

²⁰ Gatta buni xewer bermenglar, Ashqélonning kochilirida buni bayan qilmanglar. Filistiniylarning qizliri xush bolmisun, xetnisizlarning qizliri shadliq qilmisun.

²¹ Ey Gilboa, taghlar üstünglarcha shebnem yaki yamghur chüshmisun, hediye uchün hosul keltüridighan étizlar yene tépilmisun. Chünki anda palwanlarning sipiri haqaretlik boldi, Shaulning sipirining özi yagh bilen yaghlanmighandek tashlandi.

²² Yonatanning yasi öltürülgenlarning qénidin yaki palwanlarning yéghidin yanmidi. Shaulning qilichi bolsa quruq yighilmidi.

²³ Shaul bilen Yonatan hayatta amraq turushup eziz bolushup, wapatta hem ayrilishmidi. Ular qariqushlardin ittik bolup, shirlardin küchlük idi.

²⁴ Ey Israilning qizliri, Shaul uchün yighlanglar. U silerge sösün we nepis kiyim kiydürüp, éginliringlarni altun zinneliri bilen zinnetlendürgenidi.

²⁵ Palwanlar jengde qandaq yiqilghandur! Way, Yonatan éviz yerliringde öltürülgendur.

²⁶ Ey buradirim Yonatan, sen uchün ghem yeymen. Manga tola eziz iding. Muhebbiting manga ewzel idi, xotunlarning muhebbitidin ewzel idi.

²⁷ Way, palwanlar qandaq yiqilghandur, jengning eswabliri qandaq yoqalghandur».

Dawud mesihlinip padishah bolidu

2¹ Andin kéyin Dawud Xudawendidin soridiki: «Yehuda sheherlirining birige chiqaymu?» Xudawende uninggha: «Chiqqin» dédi. Dawud soridiki: «Ne yerge chiqay?» U éytti: «Xébron'gha chiqqin.» ² U waqit Dawud öz ikki xotunini yizreellik Axinoam we Karmellik Nabalning xotuni bolghan Abigayil bilen u yerge chiqti. ³ Dawud uning bilen bolghan ademlarning herbirini hem öz öy xelqi bilen u yerge élip chiqti. Ular Xébronning sheherliride olturidighan boldi.

⁴ Yehudaning ademliri u yerge kélip, Dawudni Yehuda xanidanigha padishah

bolghili mesihlidi. Yabesh: «Giliyadtiki ademler Shaulni depne qildi» dep Dawudqa xewer bérilgende,

⁵ Dawud Yabesh Giliyadtiki ademlerge elchiler ewetip, éytquzdiki: «Xojanglar Shaulgha yaxshiliq qilip, uni depne qilghininglar üçün Xudawendining teripidin mubarek bolghaysiler. ⁶ Emdi Xudawende silerge yaxshiliq bilen heqliq qilghay. Shuni qilghininglar üçün men hem silerge yaxshiliq qilay. ⁷ Emdi qolliringlarni quwwetlendürüp jüretlik bolunglar. Xojanglar Shaul öldi, lékin Yehuda xanidani özige padishah bolghili méni mesihlidi.

Dawud we Shaulning oghli Isboset

⁸ Emma Shaulning qoshunining serdari Abner ben-Ner Shaulning oghli Isbosetni élip, Maxanaimgha bashlap béríp, ⁹ uni Giliyadqa, assuriylargha, Yizreelge, Efraimgha, Benyamin'gha we pütün Israilgha padishah qildi. ¹⁰ Shaulning oghli Isboset padishah bolghanda qiriq yashqa kirip, Israilning üstide ikki yil seltenet qildi. Lékin Yehuda xanidani Dawudqa egeshti. ¹¹ Dawud Xébronda Yehuda xanidanining üstide seltenet qilghan waqti yette yil alte ay idi. ¹² Emma Nerning oghli Abner Shaulning oghli Isbosetning ademliri bilen Maxanaimdin chiqip, Gibiyon'gha bardí. ¹³ Zérüyaning oghli Yoab bilen Dawudning ademliri hem chiqip, Gibiyondiki kölning yénida ular bilen uchrashti. Ular bolsa kölning bir teripide we bashqilar kölning yene bir teripide olturdi. ¹⁴ Abner Yoabqa éytti: «Yigitler qopup, aldimizda oynisun.» Yoab: «Qopsun» dédi. ¹⁵ Ular qopup, teng-teng san bolup Benyamin bilen Shaulning oghli Isbosetning teripidin on ikki kishi we Dawudning ademlirining teripidin on ikki kishi chiqip otturida turdi. ¹⁶ Andin ular bir-birining béshini tutushup, qilichni bir-birining biginige sanjiship hemmisi yiqilip öldi. Uning üçün u yer Gibiyondiki Xelqat-Hazzurim dep ataldi. ¹⁷ U künde qattiq bir soqush boldi, lékin Abner bilen Israilning ademliri Dawudning ademliridin meghlup qilindi. ¹⁸ Emdi anda Zérüyaning Yoab, Abisay, we Asael dégen üç oghli bar idi. Asael bolsa sehradiki bir kiyikte chapsan idi. ¹⁹ Asael Abnerni qoghlap, xahi ongggha, xahi chepke Abnerdin qayrilmidi. ²⁰ Abner keynige qarap: «Sen Asaelmu?» dep soridi. «Shundaq, men» dep jawab berdi. ²¹ Abner uninggha éytti: «Ongggha yaki chepke burilip, yigitlerning birige hujum qilip, uning yarighini alghin» dédi. Lékin Asael uni qoyghili unimidi. ²² Abner Asaelge yene éytti: «Méni qoyghin. Némishqa séni yerge uray? Undaq qilsam, buradiring Yoabning yüzige qandaq qariyalaymen» dédi. ²³ Lékin u uni qoyghili unimighanda Abner öz neyzisining keyni uchi bilen uning qorsiqigha undaq saldiki, neyze keynidin ötüp chiqip, u shu yerde yiqilip öldi. Herkim Asael yiqilip ölgen yerge kelse, anda bir toxtap qaldi. ²⁴ Emma Yoab bilen Abisay Abnerni qoghlap turdi. Kün patqanda ular

Gibiyon chölidiki Giyahning utturida bolghan Ammaning évizlikige yetti. ²⁵ U waqit Benyaminning ademliri Abnerning keynidin jem bolushup, bir qoshun bolup bir évizlikning töpisiye toxtap turdi. ²⁶ Abner Yoabqa qichqirip éytti: «Qilich hemishe halak qilghaymu? Bilmemsenki, buning axiri yaman bolidu. Öz ademliringge: «Buraderliringni qoghlimganglar» dep qachan buyruysen?» dédi. ²⁷ Yoab éytti: «Tirik Xuda bilen qesem qilimenki, eger sen söz qilmighan bolsang, ademlarning héchbiri buraderlirini qoghlimgangtin etigen'giche yanmaytti» dédi. ²⁸ Andin Yoab kanay chaldurdi. U waqit hemme xelq toxtap, xahi Israilni qoghlimgang, xahi jeng yene qilmidi. ²⁹ Emma Abner bilen ademliri pütün kéche méngip, sayni kézip Iordanni kéchip, pütün Bitrondin ötüp, Maxanaimgangha yétip keldi. ³⁰ Yoab Abnerni qoghlimgangtin yénip, hemme xelqni yighqanda Dawudning ademliridin on toqquz kishi bilen Asael kem chiqti. ³¹ Lékin Dawudning ademliri Benyamin bilen Abnerning ademliridin üç yüz atmish kishini urup öltürgenidi. ³² Ular Asaelni élip, Beytlehemde öz atisining qebriside depne qildi. Andin Yoab bilen ademliri pütün kéchide méngip, tang atqanda Xébron'gha yétip keldi.

Shaulning xanidani bilen Dawudning xandanining otturisiyidiki jeng

3¹ Shaulning xanidani bilen Dawudning xandanining otturisiyidiki jeng uzun waqitqiche dawamlashti. Dawud barghanséri küchlükrek boldi, lékin Shaulning xanidani barghanséri ajizraq bolghili turdi.

2 **Xébronda Dawudqa oghullar tughuldi.** Uning tunjisi Amnon bolup, yizreellik Axinoamdin tughuldi. ³ Ikkinchisi Kilab bolup, Karmellik Nabalning xotuni bolghan Abigayildin tughuldi. Üchinchisi Abshalom idi. U özi Geshurning padishahi Talmayning qizi Maakaning oghli idi. ⁴ Tötinchisi Adoniya bolup, Xagitning oghli idi. Beshinchisi Shéfatyia bolup, Abitalning oghli idi. ⁵ Altinchisi Yitréam bolup, Dawudning xotuni Egladin tughuldi. Bular Xébronda Dawudqa tughuldi.

⁶ Shaulning xanidani bilen Dawudning xandanining otturisiyidiki jeng qilinip turghan waqitta Abner Shaulning xandanida özini quwwetlendüretti. ⁷ Emdi Shaulning Rizpa dep atilip, Ayyaning qizi bolghan bir kéniziki bar idi. Isboset Abnerge éytti: «Némishqa atamning kénizikingikige kirding?» ⁸ Abner Isbosetning sözi üçün achchiqlinip éytti: «Yehudadiki bir it kallisimenmu? Bu kün'giche men atang Shaulning xandanigha uning buraderliri bilen dostlirigha

yaxshilik qilip, séni Dawudning qoligha chüshkili qoymighan bolsammu, sen bügün manga: ‹ Bu xotun bilen buzuqluq qilding› dep eyib qoyamsen? ⁹ Eger men özüm Xudawendining Dawudqa qesem bilen qilghan wedisige muwapiq ish qilmisam, Xuda Abnerge undaq qilsun, mundaq qilsun, belki uningdin ziyade qilsun. ¹⁰ Undaq qilimenki, padishahliq Shaulning öyidin élinip, Dawudning texti Dandin Bershébaghiche pütün Israil bilen Yehudaning üstige sélin'ghay» dédi.

¹¹ Andin kéyin Isboset Abnerdin qorqup, uninggha bir söz éytqili jüret qilmidi.

¹² Lékin Abner derhal Dawudning qéshigha elchiler ewetip: «Yurt kimningki iken?» dep éytquzdi. «Men bilen ehde qilghin. Mana hemme Israilni sanga mayil qilghili qolum sen bilen bolidu» dep hem éytquzdi. ¹³ U jawab berdiki: «Yaxshi bolidu. Men sen bilen ehde qilay. Lékin bir ish soraymen. U shuki méning qéshimgha kelgende Shaulning qizi Mikalni keltürmiseng, yüzümni körmeysen» dédi.

¹⁴ Andin Dawud Isbosetning qéshigha elchiler ewetip: «Men yüz filistiniylerning xetnilik etlirige alghan xotunum Mikalni manga tapshurup bergin» dep éytquzdi.

¹⁵ Isboset kishi ewetip, uni öz éri Paltiyel ben-Layishtin tartiwaldi. ¹⁶ Lékin uning éri Baxurimghiche uning bilen bérip, keynidin egiship yiglap yürdi. U waqit Abner uninggha: «Yénip kelgin» dése, u yénip ketti.

¹⁷ Abner Israilning aqsaqallirigha xewer ewetip: «Dawud üstimizge padishah bolsun dep, ötken künlerde xalidinglar. ¹⁸ Emdi bir heriket qilinglar, chünki Xudawende Dawud toghrisidin éytqanki: ‹ Bendeng Dawudning qoli bilen Israilning qowmini filistiniylerning qolidin azad qilip, hemme düshmenlerning qolidin qutquzimen›» dep éytquzdi. ¹⁹ Abner hem benyaminiylar bilen sözleshti. Andin Abner Israil bilen Benyaminning pütün xanidani meqbul körgen mesliheti toghrisida Dawud bilen Xébronda sözleshkili bardı.

²⁰ Abner yigirme kishi bilen Xébron'gha Dawudning qéshigha kelgende Dawud Abner bilen ademlirige bir ziyapet qildi. ²¹ Abner Dawudqa: «Men qopup bérip, pütün Israilni xojam padishahning aldigha jem qilay. Ular sen bilen ehde qilishqay we sen öz könglüng xalighandek seltenet qilghaysen» dédi. Andin Dawud Abnerni yolgha salsa, u tinch-aman ketti.

Yoab Abnerni öltüridu

²² Mana shu esnada Dawudning ademliri bilen Yoab talimaqtin yénip, tola olja élip keldi. Lékin Abner Xébronda Dawudning qéshida yoq idi. Dawud uninggha ruxset bergendin kéyin u tinch-aman ketkenidi. ²³ Yoab hemme qoshuni bilen yénip kelgende xelq uninggha: «Nerning oghli Abner padishahning qéshigha keldi. Padishah uni yolgha salghandin kéyin u tinch-aman ketti» dédi. ²⁴ Yoab padishahning qéshigha bérip éytti: «Sen néme qilding? Mana Abner séning

qéshinggha keldi. Némishqa uni ketküzdüng? Emdi kétip boldi. ²⁵ Nerning oghli Abnerni tonumaysen? U séni aldap, chiqish-kirishingni körüp, néme qilidighiningni melum qilghili keldi» dédi. ²⁶ Yoab Dawudning qéshidin chiqqandin kéyin Abnerning keynidin kishiler ewetti. Ular uni Sira buliqining yénidin yandurup, élip keldi. Lékin Dawud shuni bilmidi. ²⁷ Abner Xébrondin yénip kelgende Yoab: «Sen bilen geplishey» dep uni özara derwazining ichige élip, öz buradirim Asaelning qéni üçhün uningdin intiqam alay dep, anda turup, uning qorsiqigha bir sélip uni öltürdi. ²⁸ Dawud buni anglap, éytiti: «Men bilen padishahliqim Nerning oghli Abnerning qénidin Xudawendining aldida ebedkiche bigunahturmiz. ²⁹ Uning qéni Yoabning béshi üstige we atisining xanidanining üstige kelsun. Yoabning öyidin aqma, pése, hasa tayan'ghuchi, qilichtin ölgüchi we nan'gha mohtaj kishi kem bolmisun» dédi.

³⁰ Abner ularning buradiri Asaelni Gibiyondiki jengde öltürgini üçhün Yoab bilen buradiri Abisay uning özini öltürdi. ³¹ Dawud Yoabqa we uning bilen bolghan hemme xelqqe: «Kiyimliringlarni yirtip palas kiyip, Abner üçhün matem tutunglar» dep éytip Dawud padishah özi tawutning keynidin yürdi. ³² Ular Abnerni Xébronda depne qildi. Padishah awazini kötürüp, Abnerning qebresining yénida yighlap tursa, xelqning hemmisi yighliship berdi. ³³ Padishah Abner üçhün qoshaq oqup éytiti:

«Abner bir exmeqtek ölidighanmu idi?

³⁴ Qolliring baghlaqliq emes idi. Putliring ishkelge séliqliq emes idi. Pasiqning qoli bilen chüshkendek chüshtüng»

dégende xelqning hemmisi uning üçhün yighlashti. ³⁵ Xelqning hemmisi Dawudni taam yégili zorlap turdi. Emma Dawud qesem qilip: «Eger men kün patmasta nan yaki bashqa bir nersini yésem, Xuda manga undaq qilsun, mundaq qilsun, belki uningdin ziyade qilsun» dédi. ³⁶ Hemme xelq buni melum qilghanda shuningdin razi boldi, shuningdek xelqning hemmisi padishah qilghan her ishtin razi idi. ³⁷ Xelqning hemmisi bilen pütün Israil u kün uqtiki, padishah Nerning oghli Abnerning öltürülüshi toghrisidin bigunah idi. ³⁸ Padishah öz ademlirige sözlep: «Bilmeysilermuki, bu kün Israilda bir serdar, belki bir ulugh adem öltürüldi. ³⁹ Men padishah bolushqa mesihlen'gen bolsammu, téxi ajizdurmen. Bu ademler, yeni Zéruyaning oghulliri mendin küchlüktur. Xudawende yamanliq qilghuchilargha ularning yamanliqigha qarap jaza béridu» dédi.

Isboset öltürüldü

4¹ Shaulning oghli özi Abnerning Xébronda ölgini angliqanda qoli boshap kétép, Israilning hemmisi perishan boldi. ² Lékin Shaulning oghlining ikki qoshun serdari bolup, birining ismi Baana we yene birining ismi Rékab idi. Ular Benyamin qebilisidin bolghan beerotluq Rimmonning oghulliri idi. Chünki Beerot Benyamin'gha tewe zéminidek sanaldi. ³ Beerotluqlar Gittayimgha qéchip, anda bu kün'giche musapirdek olturmaqta.

⁴ Emma Shaulning oghli Yonataning putliri aqsaq bir oghli bar idi. «Shaul bilen Yonatan öldi» dep Yizreelge xewer yetkende u özi besh yashqa kirgenidi. Xewer alidighan xotun uni élip qachti. Aldirap qachqanda bu bala chüshüp kétép, aqsaq bolup qalghanidi. Uning ismi Méfiboshet idi.

⁵ Beerotluq Rimmonning oghulliri Rékab bilen Baana küning issiq waqtida Isboset chüsh rahatide yatqanda uning öyige kirdi. ⁶ Ular bughdai élip chiqayli dep, öyning ichkirige kirip, uning qorsiqigha bir saydi. Andin Rékab bilen Baana qéchip ketti. ⁷ U yatmaq öyide öz ornida yatqanda ular öyge kirip, uni urup öltürüp, béshini kesti. Andin béshini élip, sayni kézip, pütün kéchide mangdi. ⁸ Ular Isbosetning béshini Xébron'gha Dawudning qéshigha élip bérip, padishahqa éytti: «Mana, jéningning dühmini Shaulning oghli Isbosetning béshi budur! Xudawende bu kün xojam padishahqa Shaul bilen ewladidin intiqam aldi» dédi. ⁹ Dawud beerotluq Rimmonning oghulliri Rékab bilen buradiri Baanagha söz qilip éytti: «Méni hemme tenglikimdin qutquzghan tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, ¹⁰ < Shaul öldi > dep manga éytip bérip, xush xewer keltürdüm dep xiyal qilghan kishini Ziqlaghta tutup öltürdüm. Undaqqa xewerchining heqqini berdim emesmu? ¹¹ Emdi yaman ademler bir adil kishini öz öyide ornida öltürgen bolsa, qanche oshuqraq uning qénini qolliringlardin telep qilip, silerni yer yüzidin yoqatmaymenmu?» dédi. ¹² Dawudning buyruqi bilen ghulamli ularni öltürüp, qol putlirini késip, Xébrondiki kölning yénida ésip qoydi. Lékin Isbosetning béshini élip, Xébronda Abnerning qebri side depne qildi.

Dawud Xébronda pütün Israilning padishahi bolushqa mesihlinidu

5¹ Andin kéyin Israilning hemme qebililiri Xébron'gha Dawudning qéshigha kélip, éyttiki: «Mana biz séning söngék bilen étingdurmuz. ² Ötken waqitta Shaul bizning üstimizde seltenet qilghanda Israilning chiqish-kirishide bashlighuchisi sen iding we Xudawende sanga: < Men méning qowmim Israilning

padichisi we Israilning emiri bolisen» dégenidi» dédi. ³ Israilning hemme aqsaqalliri Xébron'gha padishahning qéshigha kelgende Dawud padishah Xébronda Xudawendinging aldida ular bilen bir ehde qilishti. Andin kéyin ular Dawudni Israilgha padishah bolushqa mesihlidi.

⁴ Dawud padishah bolghanda ottuz yashqa kirip, qiriq yil seltenet qildi.

⁵ Xébronda Yehudaning üstide yette yil alte ay seltenet qilip, Yérusalémnda pütün Israil bilen Yehudaning üstide ottuz üç yil seltenet qilghanidi.

Dawud Yérusalémni meghlup qilip makan tutidu

⁶ Padishah öz ademliri bilen Yérusalémgha chiqip, u yurtta olturghan yebusiylar bilen jeng qildi. Dawud bu yerge xéch kirelmeydu dep, uninnggha: «Sen bu yerge kélelmeysen. Korlar bilen aqsaqlarmu séni tosalaydu» dédi. ⁷ Lékin Dawud Si'on qorghinini aldi. Bu özi Dawudning shehiri dep ataldi. ⁸ Dawud u kün éytti: «Herkim sünggüch bilen chiqip, yebusiylarni ursa, u özi Dawudning jéni yaman körgen bu korlar bilen aqsaqlarni öltüridu» dédi. Uning üçhün: «Kor yaki aqsaq öyge kirmisun» deydighan söz bardur.

⁹ Andin Dawud qorghanda olturup, uni Dawudning shehiri dep atap, chöriside Millodin tartip ich teripige imaret salghili turdi. ¹⁰ Dawud barghanséri quwwetlinip, ulugh bolatti we samawi qoshunlarning serdari bolghan Reb-Xuda uning bilen idi.

¹¹ Tirning padishahi Xiram özi Dawudqa elchilerni yollap, kédir yaghichi élip béríp, yaghachchi bilen tamchilarnimu ewetti. Bular Dawudqa bir orda yasidi.

¹² Dawud bolsa: «Xudawende méni padishah tiklep kücheytip, öz qowmi Israil üçhün méning padishahliqimni ulughlandurghandur» dep uqti.

¹³ Dawud Xébrondin kelgendin kéyin Yérusalémnin yene kénizekler we xotunlar aldi we **Dawudqa yene oghul-qizlar tughuldi.** ¹⁴ Yérusalémnda uninggha tughulghanlarning isimliri shu, yeni Shamua, Shobab, Natan, Sulayman,

¹⁵ Yibxar, Élishua, Néfeg, Yafiya, ¹⁶ Elishama, Elyada we Elifélet idi.

Dawud filistiniylerni uridu

¹⁷ Filistiniyeler bolsa Dawudning Israilgha padishah bolushqa mesihlen'ginini anglighanda filistiniylerning hemmisi Dawudni tutqili chiqti. Dawud buni anglighanda qorghan'gha chüshti. ¹⁸ Filistiniyeler kélip, Réfaim wadisida yéyildi. ¹⁹ Dawud Xudawendidin soridiki: «Filistiniylerge qarshi chiqaymu? Ularni qolumgha tapshurisenmu?» Xudawende Dawudqa: «Chiqqin! Sheksiz filistiniylerni séning qolunggha tapshurimen» dep éytti. ²⁰ U waqit Dawud Baal-

Perazimgha bardi. Anda Dawud ularni urup: «Mana bir sel basqandek Xudawende aldimda dūshmenlirimni basti» dédi. Uning ūchūn u yerni Baal-Perazim dep atidi. ²¹ Ular anda ōz butsūretlirini qoyup ketti we Dawud bilen ademliri ularni éliwetti.

²² Lékin filistiniyler yene chiqip, Réfaim wadisida yéyildi. ²³ Dawud Xudawendidin sorighanda u éyttiki: «Sen u yerge chiqmay, belki ularning keynidin aylinip ōtūp, ūjme derexlirining utturidiki yerdin hujum qilghaysen. ²⁴ Ūjme derexlirining tōpisidin mangidighan qedemning awazini anglighiningda uttur mangghin, chūnki u waqit Xudawende filistiniylerning qoshunini urghili aldingda mangidu» dédi. ²⁵ Dawud Xudawende uninggha buyrughandek qilip, filistiniylerni urup Gébadin Gézergiche qoghlidi. 10212

Dawud ehde sanduqini Yérusalémgha élip kélidu

6¹ Dawud Israilning arisidin hemme ilghan'ghan ademlerni yene yighsa, bular ottuz ming chiqti. ² Andin Dawud we uning bilen bolghan hemme xelq Baala-Yehudadin chiqti, chūnki u yerdin Xudaning sanduqini élip chiqmaqchi idi. U ehde sanduqi kérublarning ūstide olturghuchi samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawendining nami bilen atalghandur. ³ Ular Xudaning ehde sanduqini yéngi bir harwigha sélip, Gébada olturaqliq Abinadabning ōyidin élip chiqti. Élip chiqsa, Abinadabning oghulliri Uzza bilen Axiyo u yéngi harwini heydidi. ⁴ Ular Xudaning ehde sanduqini Gébada olturaqliq Abinadabning ōyidin élip chiqip, bille barghinida Axiyo ehde sanduqining aldida mangdi. ⁵ Dawud bilen pūtūn Israilning ōyi Xudawendining aldida xush bolup, qarighay yaghichidin étilgen neghmiler, yeni chang, satar, dap, jinggirlima we jangiang chaldi.

⁶ Lékin ular Nakon xaminigha kelgende Uzza ōzi uylar putlashqini ūchūn ōz qolini Xudaning ehde sanduqigha uzitip uni tutti. ⁷ U waqit Xudawendining ghezipi Uzzagha tutashqach Xuda uning xata qilghini ūchūn uni urdi. Shundaqki, u Xudaning ehde sanduqining yénida chūshūp ōldi. ⁸ Dawud bolsa Xudawende Uzzani urghini ūchūn elem bolup, u yerni Perez-Uzza dep atidi we bu kūn'giche shundaq atilidu. ⁹ U künde Dawud Xudawendidin qorqup: «Xudawendining ehde sanduqini ōzümningkige qandaq élip kéleleyen?» dep éytti. ¹⁰ Uning ūchūn Dawud Xudawendining ehde sanduqini Dawud shehirige ōziningkige yōtkigili xalimidi, belki Dawud ōzi uni gatliq Obed-Édomning ōyige keltürdi.

¹¹ Xudawendining ehde sanduqi gatliq Obed-Édomning ōyide ūch ay qaldi. Emma Xudawende Obed-Édom bilen pūtūn ōyini beriketlidi. ¹² «Xudawende Obed-Édomning ōyi bilen hemme barini Xudaning ehde sanduqi jehitidin beriketligendur» dep Dawud padishahqa xewer bérilgende Dawud Xudaning

ehde sanduqini Obed-Édomning öyidin élip, xushluq bilen Dawudning shehirige élip keldi. ¹³ Xudawendining sanduqini kôtürgen ademler alte qedem mangghanda u bir buqa bilen bir bordaq mozayni qurbanliq qildi. ¹⁴ Dawud bolsa Xudawendining aldida küchining bariche ussul oynidi we Dawud bir kanapliq Éfodni kiygenidi.

¹⁵ Dawud bilen pütün Israilning öyi xushluqtin qichqiriship, kanay chéliship, Xudawendining ehde sanduqini élip chiqti. ¹⁶ Xudawendining ehde sanduqi Dawudning shehirige kelgende Shaulning qizi Mikal bir penjiridin qarap, Dawud padishahning sekrep Xudawendining aldida ussul oyniginini körüp, uni öz könglide xar kördi.

¹⁷ Ular Xudawendining ehde sanduqini élip kirip, Dawud uning üçhün tiktürgen chédirning otturida qoydi. Andin Dawud Xudawendining aldida köydüridighan qurbanliq bilen shükür qurbanliqini keltürdi. ¹⁸ Dawud köydüridighan qurbanliq bilen shükür qurbanliqini keltürgende xelqni samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawendining namida mubareklidi. ¹⁹ Andin kéyin hemme xelqge israiliylarning pütün jamaitidiki er bilen xotunlarning herbirige bir nan, bir parche gösh we bir kishmish poshkili üleshtürüp berdi. Andin xelqning herbiri öz öyige yénip ketti.

²⁰ Lékin Dawud öz öy xelqini mubareklimek üçhün yénip kelgende Shaulning qizi Mikal uning aldigha chiqip éytti: «Bügün Israilning padishahi özini pes xelq yalingachlighandek özini xizmetkarlirining we dédeklirining közliri aldida yalingachlighini bilen bugün özini qanche shereplik körsettimu?»

²¹ Dawud Mikalgha éytti: «Xudawendining aldida, méni atang bilen uning pütün xanidanining ornida ilghap Xudawendining qowmi bolghan Israilgha emir qilghan Xudawendining aldida shadliq qildim. ²² Lékin men özümni shuninggha nalayiq körüp, öz közlimde kichikturmen. Emma sen ular toghrisida sözligen dédekler bolsa ulardin danglinimen» dédi. ²³ Shaulning qizi Mikal bolsa öz wapatinig künigiche héch bala tughmidi.

Dawudning oghlining Xudawendining beytini yasishi toghrisidiki wede

7¹ Xudawende padishahqa chörisidiki düshmenliridin aram bergendin kéyin padishah öz ordisida olturup, ² Natan peyghemberge éytti: «Mana kédir yaghichidin yasalghan öyde olturimen, lékin Xudaning ehde sanduqi bir chédirning ichide turidu. ³ Natan özi padishahqa jawab bérip: «Könglüngde hernéme bolsa qilghin, chünki Xudawende sen bilendur» dédi.

⁴ Lékin kéchide Xudawendining sözi Natan'gha kélip éytti: ⁵ «Bérip, bendem

Dawudqa éytqinki: « Xudawende mundaq éytidu: Sen manga bir olturidighan öyni yasamsen? ⁶ Men beni-Israilni Misirdin chiqarghandin tartip bu kün'giche bir öyde olturmay, belki bir chédir yaki bir makanda olturup köchüp yürdüm. ⁷ Men özüm beni-Israilning hemmisi bilen yürügen barche yerlarning biride men qowmim Israilgha padichi bolushqa toxtatqan israiliy qebililerning birige: «Némishqa kédir yaghichidin manga bir öy yasimidinglar?» dep éytqan idimmu?» ⁸ Emdi bendem Dawudqa éytqinki: « Samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawende mundaq éytidu: Qoylarning keynidin yürüningde yaylaqtin séni élip, qowmim Israilgha séni emir qildim. ⁹ Hemme yolliringda sen bilen bolup, barche dühmenliringni aldingda yoqattim. Yer yüzidiki ulughlarning isimliridek séning ismingni ulugh qilimen. ¹⁰ Men qowmim Israilgha bir jay rastlap, anda ularni köchettek salay. Ular öz makanida olturup yene qozghalmay turup, yamanlar baldurqidek ulargha zulum qilip, ¹¹ men qowmim Israilning üstige hakimlar qoyghandin tartip qilip kelgende yene qilmisun. Mana hemme dühmenliringdin sanga aram bérimen. Emdi Xudawende sanga xewer bériduki, Xudawende özi sanga bir öy qilmaqchidur. ¹² Emma künliring tamam bolup, ata-bowiliring bilen rahet qilghiningda öz pushtungdin kelgen neslingni séning ornungda turghuzup, padishahliqini muqim qilimen. ¹³ U méning ismimga bir öy yasaydu. Men bolsam uning padishahliq textini ebedkiche mezmüt qilimen. ¹⁴ Men uninggha ata bolup, u manga oghul bolidu. Eger u xata qilsa, insanning tayiqi bilen uni urup, beni-Ademning zerbisi bilen tenbih bérimen. ¹⁵ Men séning aldingda chüshürgen Shauldin rehimdillikimni juda qilghinimdek uningdin rehimdillikimni juda qilmaymen. ¹⁶ Séning öyüng bilen padishahliqing aldingda hemishe musthekem turup, texting ebedkiche mezmüt turidu». ¹⁷ Natan özi Dawudqa shu hemme sözlerni rohiy körünüşke muwapiq söz qildi.

¹⁸ U waqit Dawud padishah kirip, Xudawendining aldida olturup éyttiki: «Ey Reb Xuda, men kimdurmen, méning öyüm némidurki, méni shuninggha yetküzgensen? ¹⁹ Lékin ey Reb Xuda bu téxi sanga az bir nerse köründi. Sen kélidighan uzun waqitning weqeliridin hem xewer bérüp, öz bendengning öyi toghrisida söz qilding we shuni, ey Reb Xudawende, ademning resmiyche söz qilip éytting.

²⁰ Emdi Dawud sanga yene néme éytqay! Ey Reb Xudawende, sen öz bendengni tonuysen. ²¹ Öz sözüngge qarap xahishinggha muwapiq hemme bu ishlarni qilip, öz bendengge bildürgensen. ²² Uning üçün, ey Reb Xuda, ulughdursen. Qulaqlirimiz anglighinining hemmisige muwapiq sanga héchkim oxshimaydu we sendin bashqa Xuda yoqtur. ²³ Bir tengri: « Séni özüm üçün bir qowm qilip qutquzup, özümge bir nam qilip, silerge chong bir ish qilay» dep bir taipe üçün chiqqanmu? Yer yüzide qowming Israildek bir taipe barmu? Sen Misirdin

taipiler bilan ularning butliridin özüng üçhün qutquzghan qowmingning aldida heywetlik emeller qilding. ²⁴ Sen özüng üçhün qowming Israilni ebedkiche séning qowming bolushqa teyyarliding. Bu teriqide sen, ey Xudawende, ularning Xudayi boldung.

²⁵ Emdi, ey Reb Xuda, öz bendeng bilen öyi toghrisida éytqan sözüngde ebedkiche turup, éytqiningdek qilghin. ²⁶ Séning isming ebedkiche ulugh bolghay. « Samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawende Israilning Xudayidur» dep éytqaylar we öz bendengning öyi séning aldingda mezmur turghay. ²⁷ Chünki sen, ey samawi qoshunlarning serdari bolghan Xudawende, Israilning Tengrisi, öz bendengge: « Men sanga bir öy yasay» dep izhar qilip éytting. Uning üçhün öz bendeng bu duani sanga qilghili jüret qildi. ²⁸ Emdi, ey Reb Xudawende, sen Xuda bolup séning sözüng heqtur. Sen bu yaxshiliqni öz bendengge wede qilding. ²⁹ Emdi iltipat qilip bendengning öyini beriketlep, séning aldingda turghili nésip qilghaysen. Sen, ey Reb Xudawende, buni éytqansen. Öz berikiting bilen öz bendengning öyini ebedkiche beriketligeysen» dédi.

Dawudning nusretliri

8¹ Andin kéyin Dawud filistiniylerni urup basti. Shundaq qilip Dawud paytext shehirini filistiniylerning qolidin aldi. ² U hem moabiylarni urup, ularni yerge yandap yatquzup, shoyna bilen chaghlap öltüridighanlarni ikki shoynining miqdari bilen chaghlap, tirik qoyulidighanlarni bir pütün shoynining miqdari bilen chaghlidi. Moabiylar bolsa Dawudqa tewe yerliri bolup, uninggha tartuq keltüridighan boldi.

³ Andin Dawud Zobaning padishahi Hadadezer ben-Rexobni bu öz tewe yerlirini Firat deryasighiche kengritkili chiqqanda urdi. ⁴ Dawud uning qoshunidin bir ming yette yüz atliq kishi we yigirme ming piyade eskerni esir qilip aldi. Mundin bashqa Dawud özi ayighan yüz attin bölek hemme harwa atlirining peylirini kestürdi. ⁵ Arramiylar Zobaning padishahi Hadadezerge medet bermek üçhün Demeshqtin chiqqanda Dawud arramiylardin yigirme ikki ming ademni öltürdi. ⁶ Andin Dawud Demeshqte arramiylarning üstige xewer alidighan sipahlar qoydi. Bu teriqide arramiylar Dawudqa tewe bolup, uninggha tartuq keltüridighan boldi. Dawud ne yerge barsa, Xudawende uninggha nusret beretti.

⁷ Dawud Hadadezerning ghulamliiri kötürgen altun siparlarni élip, Yérusalémgha keltürdi. ⁸ Dawud padishah Hadadezerning sheherliri bolghan Betah bilen Bérotadinmu nahayiti tola mis aldi.

⁹ Xamatning padishahi Toi: «Dawud Hadadezerning hemme qoshunini urdi» dep anglighanda, ¹⁰ Toi öz oghli Yoramni Dawudqa salam qilip: «Hadadezer bilen

soqushup uni meghlup qilghini üçün mubarek bolsun» dégili ewetti. Chünki Hadadezer hemishe Toi bilen jeng qilghanidi. Yoram bolsa kümüş, altun, mis qachilirini alghach keltürüp berdi. ¹¹ Shu qachilarni Dawud Xudawendige muqeddes qilip, özi meghlup qilghan hemme taipilerdin élip muqeddes qilin'ghan kümüş bilen altun'gha qoshup qoydi, ¹² yeni arramiylardin, moabiylardin, beni-Amondin, filistiniylerdin, amalekiylerdin we Zobaning padishahi Hadadezer ben-Rexobtin alghan oljigha qoshup qoydi.

¹³ Dawud arramiylarni meghlup qilip yan'ghanda tuz wadisida on sekkiz ming ademni urup, özige bir nam qildi. ¹⁴ Andin Édomning üstige xewer alidighan sipahlar qoydi, derweqe Édomning pütün yurtida xewer alidighan sipahlar tiklidi. Bu teriqide édomiylarning hemmisi Dawudqa tewe boldi. Dawud ne yerge barsa, Xudawende uninggha nusret béretti.

Dawudning emeldarliri

¹⁵ Dawud pütün Israilning üstide seltenet qilip tursa, Dawud höküm sürüp hemme xelqige adalet qilatti.

¹⁶ Zéruyanig oghli Yoab qoshunning serdari bolup, Axiludning oghli Yehoshafatning özi wezir idi. ¹⁷ Axitubning oghli Sadoq bilen Abyatarning oghli Aximalik kahin bolup, Serayanig özi katip idi. ¹⁸ Yehoyadahning oghli Benaya muhapizetchiler bilen xewerchilernig serdari idi. Dawudning oghullirimu kahin idi.

Dawud we Méfiboshet

9¹ Dawud éytti: «Shaulning öyidin birkim qaldimuki, men Yonatanning hörmitide uninggha merhemet qilay» dédi. ² Emdi Shaulning öyidin Ziba dégen bir xizmetkari bar idi. Ular uni Dawudning qéshigha élip kelgende padishah uningdin: «Sen Zibamu?» dep soridi. U éyttiki: «Shundaq, u qulung mendurmen» dédi. ³ Padishah sorap: «Shaulning öyidin birkim qaldimuki, uninggha Xudaning merhemitini qilghaymen» dédi. Ziba padishahqa éyttiki: «Yonatanning bir oghli qaldi. U ikki putida aqsaydu.» ⁴ Padishahqa uningdin: «U ne yerde iken?» dep soridi. Ziba padishahqa: «U Lodibarda Amiyelning oghli Makirning öyide turidu» dep éytti.

⁵ U waqit Dawud padishah kishi ewetip, uni Lodibardin Amiyelning oghli Makirning öyidin aldurup keldi. ⁶ Méfiboshet ben-Yonatan ben-Shaul Dawudning qéshigha kelgende yüz töwen yiqilip, tezim beja qildi. Dawud éytti: «Ey Méfiboshet!» U éytti: «Mana qulung.» ⁷ Dawud uninggha: «Qorqmighin.

Séning atang Yonatanning hörmitide sanga merhemet qilib, atang Shaulning hemme yer zéminlirini sanga yandurup bérey. Emdi sen hemishe méning dastixinimdin taam yeysen» dédi. ⁸ Méfiboshet tezim qilib: «Séning men qulung némidurmenki, mendek bir ölük itqa qarighaysen» dep éytti. ⁹ Andin padishah Shaulning xizmetkari Zibani qichqirip uninggha éytti: «Men Shaul we pütün öyining hemme teelluqini xojangning qoligha berdim. ¹⁰ Sen bilen oghulliring we xizmetkarliring yerni uninggha heydep térip, xojangning oghligha yégili taam tapturmaq üçhün hosulni yighisiler. Lékin xojangning oghli Méfiboshet méning dastixinimdin yésun» dédi. Zibaning on besh oghli we yigirme besh xizmetkari bar idi.

¹¹ Ziba padishahqa éytti: «Xojam padishah, quligha buyrughinining hemmisige muwapiq öz qulung qilidu.» Padishah éytti: «Méfiboshet bolsa padishahning bir oghlidek dastixinimdin taam yésun» dédi. ¹² Méfiboshetning Mika dégen bir kichik oghli bar idi. Zibaning öyide olturghanlarning hemmisi Méfiboshetning xizmetkarliri boldi. ¹³ Méfiboshet hemishe padishahning dastixinidin taam yep turghini üçhün özi Yérusalémde olturidighan boldi. Uning ikki puti aqsaq idi.

Dawudning ammoniylar we arramiylar bilen jeng qilishi

10¹ Andin kéyin beni-Ammonning padishahi ölgende uning Xanun dégen oghli ornida padishah boldi. ² U waqit Dawud: «Uning atisi manga yaxshiliq qilib körsetkendek men Naxashning oghli Xanun'gha yaxshiliq körsitey» dep éytti. Andin Dawud uninggha atisi üçhün teselli bergili öz xizmetkarliridin birnechchini ewetti. Dawudning xizmetkarliri beni-Ammonning yurtigha kelgende, ³ beni-Ammonning serdarliri öz xojisi Xanun'gha éytti: «Xiyal qilamsenki Dawud atanggha izzet qilmaq üçhün sanga teselli bergüchiler ewetti. Undaq emes, belki sheherni körüp jasusluq qilib, yoqitay dep, Dawud öz xizmetkarlirini ewetti» dédi.

⁴ Uning üçhün Xanun Dawudning xizmetkarlirini tutup, saqallirining yérimini chüshürüp, qongining jayidin éginlirini otturidin toghra kestürüp, ketkili qoydi.

⁵ Bu xewer Dawudqa yetkende ularning aldigha kishi ewetti, chünki bu ademler tola xijalet bolghach padishah ulargha: «Saqalliringlar ösküchilik Yérixoda turup, andin yénip kélinglar» dep éytquzdi.

⁶ Beni-Ammon özining Dawudning aldida yirginchlik bolghinini körgende, kishi ewetip Beyt-Rexobniki arramiylar bilen Zobadiki arramiylardin yigirme ming piyade esker, Maakaning padishahidin bir ming adem we Tobning ademliridin on ikki ming ademni ijarige aldi. ⁷ Dawud shuni anglighanda Yoab bilen batur ademlerning hemme qoshunini ewetti. ⁸ Beni-Ammon chiqip, sheherning

derwazisining aldida soqushqa tizildi, lékin Zoba bilen Rexobning arramiyliri we Tob bilen Maakaning ademliri bölek turup, sehrada sep baghlendi. ⁹ Yoab aldimdin we keynimdin hujum bolidu dep körgende, Israildin hemme xil ademlerni ilghap, arramiylargha qarshi sep tizip. ¹⁰ Qalghan ademler beni-Ammon'gha hujum qilsun dep, öz buradiri Abisayning qoligha tapshurup, ¹¹ éytti: «Eger arramiylar manga küchlük kelse, sen manga yardem bergeysen. Emma beni-Ammon sanga küchlük kelse, men bérip sanga yardem bérey. ¹² Jüretlik bolghin. Öz qowmimiz üçün we Xudayimizning sheherliri üçün baturluq körsiteyli. Andin Xudawende uninggha néme yaxshi körünse, qilsun» dédi. ¹³ Yoab we uning bilen bolghan ademler chiqip, arramiylargha hujum qilghanda ular uningdin qachti. ¹⁴ Beni-Ammon arramiylarning qachqinini körgende ular hem Abisaydin qéchip sheherge kirdi. U waqit Yoab beni-Ammonni qoyup, Yérusalémgha yénip ketti.

¹⁵ Arramiylar özining beni-Israilning aldida meghlup bolghinini körgende jem bolup jughlashti. ¹⁶ Hadadezer deryaning yene bir teripidiki arramiylargha xewerchi ewetip, ularni qichqardi. Ular Hadadezerning qoshunining serdari Shobakning qol astida yürüp Xélamgha keldi. ¹⁷ Shuning xewiri Dawudqa yetkende u pütün Israilni yighdurup, Iordandin ötüp, Xélamgha bardı. Arramiylarning özi Dawudqa qarshi sep tizip, uninggha hujum qildi. ¹⁸ Lékin arramiylar Israildin qachti. Dawud bolsa yette yüz harwigha min'gen ademler bilen qiriq ming atlıq kishini öltürüp, qoshunining serdari Shobakni hem anda urup öltürdi. ¹⁹ Hadadezerge tewe bolghan hemme padishahlar özining Israildin urulghinini körgende Israil bilen sülhi tüzüşüp, ulargha tewe boldi. Andin kéyin arramiylar beni-Ammon'gha medet bérishtin qorqatti.

Dawud we Batshéba

11 ¹ U yil tamam bolghandin kéyin padishahlar jengge chiqidighan waqitta Dawud Yoabqa öz ademliri bilen hemme Israilni qoshup ewetse, ular beni-Ammonni weyran qilip, Rabhani qorshidi. Lékin Dawud Yérusalémda qaldi.

² Bir axsham Dawud ornidin qopup, padishahliq ordisining ögziside tamasha qilip yüriginide ögzisidin yuyunup turghan bir xotunni kördi. Bu xotunning körünüşhi tola chiraylıq idi. ³ Dawud kishi ewetip xotunning kim ikenlikini soridi. U özi Éliyamning qizi, xittiyliq Uriyaning xotuni Batshéba emesmu?» dep éytti. ⁴ Dawud kishiler ewetip, uni keltürdi. U uning qéshigha kélip, özini paklighandin kéyin u uning bilen yatti. Andin öz öyige yénip ketti. ⁵ Emma xotun hamilidar bolup, Dawudqa: «Men hamilidar boldum» dep xewer ewetti.

⁶ U waqit Dawud Yoabqa: «Xittiyliq Uriyani qéshimgha ewetkin» dep xewer

ewetti. Yoab bolsa Uriyani Dawudning qéshigha ewetti. ⁷ Uriya Dawudning qéshigha kelgende shu özi Yoab bilen xelqning tinchliqini sorap, jeng toghrisidin soal qildi. ⁸ Andin kéyin Dawud Uriyagha: «Öz öyüngge bérip, putliringni yughin» dédi. Uriya padishahning ordisidin chiqqanda uning keynidin padishah teripidin bir sowgha ewetildi. ⁹ Lékin Uriya öz öyige barmay, padishahning ordisining derwazisida xojisining hemme bashqa xizmetkarlirining arisida yatti. ¹⁰ Ular Dawudqa: «Uriya öz öyige barmidi» dep xewer bergende Dawud Uriyadin: «Sen seperdin kelding emesmu némishqa öz öyüngge barmiding?» dep soridi. ¹¹ Uriya Dawudqa éytti: «Mana ehde sanduqining özi bilen Israil we Yehuda bolsa chédirlarda olturup, xojam Yoab bilen xojamning xizmetkarliri ochuq sehrada yatsa, men yep-ichip, xotunum bilen yatqili baraymu? Séning tiriklikingning üstide ant ichip, séning jéningning üstide qesem qilimenki, undaq ish héch qilmaymen» dédi. ¹² Dawud Uriyagha: «Bügün hem bu yerde qalghin. Ete sanga ruxset bérimen» dése, Uriya u kün bilen etisi Yérusalémda qaldi. ¹³ Dawud uni qichqirip, öz qéshida taam yégüzüp, ichkülük bérip mest qildi. Lékin axshamda Uriya öz öyige barmay chiqip, xojisining xizmetkarlirining arisida öz ornida yétip uxlidi. ¹⁴ Etisi Dawud Yoabqa bir xet pütüp, Uriyaning qolidin ewetti. ¹⁵ Xette: «Soqush hemmidin qattiq yéride Uriyani aldida turghuzghin. U öltürilsun dep, uni qoyup, özünqlarni keynige tartinglar» dep pütüti. ¹⁶ Sheherni qorshighinida Yoab palan yerde hemmidin palwan ademler bar dep bilip, u yerge Uriyani ewetti. ¹⁷ Sheherning ademliri chiqip, Yoab bilen soqushqanda xelqtin yeni Dawudning ademliridin birnechchisi yerge urulup, xittiyliq Uriya hem öldi. ¹⁸ Yoab kishi ewetip, jengning hemme weqeliridin xewer berdi. ¹⁹ U xewerchige buyrup éytti: «Padishahqa jengning hemme weqelirini dep berginingde, ²⁰ éhtimalki padishah ghezeplinip éytiduki: ‹ Némishqa soqushta sheherge shundaq yéqin bardinglar? Ularning sépildin ya atidighinini bilmidinglarmu? ²¹ Yerubbeshetning oghli Abimalikni kim öltürdi? Tebezde bir xotun sépildin uninggha yarghunchoq téshining bir parchisini étip, uni öltürdi emesmu? Némishqa sépilge undaq yéqin bardinglar?» dése: ‹ Xizmetkaring xittiyliq Uriya hem öldi» dep éytqin» dédi. ²² Xewerchi bérip, Yoabning uning özige buyrughinining hemmisini Dawudqa dep berdi. ²³ Xewerchi Dawudqa éytti: «Ademler bizge küchlük kélip, sehrada bizning üstimizge chüshti. Lékin biz ularni urup yandurup, sheherning derwazisighiche qoghliduq. ²⁴ U waqit ya atquchilar sépildin xizmetkarliringgha ya étip, padishahning xizmetkarliridin birnechchini öltürdi. Xizmetkaring xittiyliq Uriya hem öldi» dédi. ²⁵ Dawud xewerchige: «‹ Bu ishni yaman almighaysen, chünki qilich hem uni, hem buni yeydu. Sheherge qattiq soqush qilip, uni xarab qilghin» dep Yoabqa éytip uni jüretlendürgin» dédi. ²⁶ Uriyaning xotuni éri Uriyaning ölginini anglap, öz éri üçhün matem tutti. ²⁷ Matemning

vaqti tamam bolghanda Dawud kishi ewetip, uni öz öyige keltürdi. Keltürüp, u uning xotuni bolup, uninggha bir oghul tughdi. Lékin Dawud qilghan ish Xudawendining neziride yaman idi.

Natan peyghember Dawudqa tenbih béridu

12¹ Xudawende Natanni Dawudning qéshigha ewetti. U uning qéshigha kélip, uninggha éytti:

«Bir sheherde ikki adem bar idi. Biri bay, yene biri kembeghel idi. ² Bayning nahayiti tola qoy bilen kalisi bar idi. ³ Lékin kembeghelning özi sétiwélip baqqan kichik bir qozidin bashqa bir némisi yoq idi. U uning bilen balilirining yénida ösüp chong bolup, uning nénidin yep piyalisidin ichip uning quchiqida uxlap, uninggha bir qizdek idi. ⁴ Bir kün bir seperchi bayningkige keldi. Emma uninggha kelgen seperchige taam teyyar qilghinida öz qoy mélidin birini soyghili chidimay, uninggha kelgen kishi üçhün kembeghelning qoyini élip, soyup teyyar qildi» dédi.

⁵ U waqit Dawudning ghezipi u kishige nahayiti tutashti. U Natan'gha: «Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, shuni qilghan adem ölümge layiqtur. ⁶ U rehim körsetmey, bu ishni qilghini üçhün qozining bahasini töt mertuwe tölisun» dédi.

⁷ Lékin Natan Dawudqa éytti: «Sen u kishidursen. Israilning Tengrisi Xudawende mundaq éytiduki: < Men séni Israilning üstide padishah bolghili mesihlep, Shaulning qolidin qutquzup, ⁸ xojangning öyini sanga bérip, xojangning xotunlirini quchiqinggha sélip qoyup, Israil bilen Yehudaning öyini sanga berdim. Eger bu az bolsa uni-buni hem sanga bérettim. ⁹ Némishqa Xudawendining buyruqini xar qilip, uning neziride yaman bolghanni qilding? Xittiyliq Uriyani qilich bilen öltürgüzüp, uning xotunini özüngge xotun qilip, uning özini beni-Ammonning qilichi bilen öltürdüng. ¹⁰ Sen méni xar qilip, xittiyliq Uriyaning xotunini özüngge xotun qilghining üçhün qilich séning öyüngdin yanmaydu.»

¹¹ Xudawende mundaq éytiduki: < Mana öz öyüngdin sanga yamanliq keltürüp, közliringning aldida xotunliring élip, sanga yéqin birige bérimen. U bolsa küning yoruqida xotunliring bilen yatidu. ¹² Sen u ishni pinhanda qilding, lékin men buni pütün Israilning aldida kündüzning yoruqida qilimen».

¹³ Dawud Natan'gha éytti: «Men Xudawendige gunah qildim». Natan Dawudqa éytti: «Xudawende hem gunahingdin ötti. Sen ölmigeysen. ¹⁴ Lékin bu ish bilen Xudawendining dühmenlirige kupurluq qilghili jay bergining üçhün sanga

tughulidighan oghul bala sheksiz ölidu» dédi. ¹⁵ Andin Natan öz öyige yandi. Emma Xudawende Uriyaning xotunidin Dawudqa tughulghan balini shundaq urdiki, u nahayiti késel boldi.

Dawud oghli üçün dua qilidu

¹⁶ U waqit Dawud balining heqqide Xudagha dua qildi we Dawud roza tutup kéchide ichkiri kirip yerde yatti. ¹⁷ Uning öyining aqsaqalliri qopup, uning qéshigha béríp, uni yerdin qopurghili xalidi. Lékin u unimidi. Ular bilen nan yégili hem xalimidi.

¹⁸ Yettinchikünibalaöldi. Lékin Dawudning xizmetkarliri «Balaöldi» dep uninggha xewer bérishtin qorqup: «Mana bala téxi tirik waqitta u bizning sözlirimizge qulaq salmidi. Emdi uninggha: «Balaöldi» dep qandaq déyeleyimiz? Bir yamen ish qilarmikin» dep déyishetti. ¹⁹ Lékin Dawud xizmetkarlirining pichirlashqinini körüp, balining ölginini uqti. Uning üçün u öz xizmetkarliridin: «Bala öldimu?» dep soridi. Ular: «Öldi» dep jawab berdi. ²⁰ U waqit Dawud yerdin qopup, yüzini yuyup yagh bilen yaghlap, éginlirini yenggüshlep, Xudawendining öyige kirip ibadet qildi. Andin öz öyige yénip, özi taam keltürtüp yédi. ²¹ Xizmetkarliri uninggha éytti: «Sen qilghan ishing néme iken? Bala tirik chaghda sen uning üçün roza tutup yighliding. Lékin bala ölgendin kéyin qopup yéding» dédi. ²² U éyttiki: «Xudawende manga merhemet qilip, balini tirik qoyarmikin dep xiyal qilip, bala tirik waqtida roza tutup yighlidim» dédi. ²³ Lékin emdi u ölgendin kéyin némishqa roza tutay? Men uni yanduruwalalaymenmu? Men uninggha barimen, lékin u manga yénip kelmeydu» dédi.

²⁴ Dawud öz xotuni Batshébagha teselli béríp, uning qéshigha kirip, uning bilen yatti. U bir oghul tughsa, Dawud uni Sulayman dep atidi we Xudawende uni dost tutup, ²⁵ Natan peyghemberning wasitisi bilen xewer béríp, uni Xudawende üçün Yedidya dep atidi.

Ammoniylarni Rabbada meghlub qilinidu

²⁶ Yoab beni-Ammonning yurtidiki Rabbagha soqush qilip, paytext shehirini aldi. ²⁷ Yoab Dawudning qéshigha xewerchiler ewetip: «Men Rabbagha hujum qilip, sheherning suyi bar hessisini aldim. ²⁸ Uning üçün qalghan xelqni yighip sheherni qorshap alghaysenki, sheher méning qolum bilen élinip, méning ismim bilen atalmasun» dédi.

²⁹ Dawud hemme xelqni jem qilip, Rabbagha béríp, hujum qilip uni élip, ³⁰ ularning padishahining tajini uning béshidin aldi. Buning wezni bir talant altun bolup, qimmet tash bilen zinnetlen'genidi. Bu Dawudning béshigha

qoyuldi. U bolsa nahayiti tola olja sheherdin chiqiriwaladi. ³¹ Emma andaki xelqni chiqirip, herining tégige bésip, tömürdin etken xaman harwiliri bilen tömür paltilirining astigha qoyup, xumdanin ötküzüp, beni-Ammonning hemme sheherliride shundaq qildi. Andin Dawud hemme xelq bilen Yérusalémgha yéniq bardı.

Amnon we Tamar

13 ¹ Andin kéyin shundaq weqe boldiki, Dawudning oghli Abshalomning Tamar dégen chirayliq bir hemshirisi bar idi we Dawudning oghli Amnon uninggha ashiq boldi. ² Amnon hemshirisi Tamar üçün undaq derd tarttiki, késel boldi. Emma Tamar pak qiz bolghini üçün Amnon'gha uning bilen bir néme qilmaq tes köründi. ³ Lékin Amnonning Yonadab dégen bir dosti bar idi. U Dawudning buradiri Shimiyning oghli idi. Bu Yonadabning özi tola hoshiyar bir kishi idi. ⁴ U uninggha éytti: «Sen padishahning oghli bolup turup, némishqa kündin-kün mundaq oruqlap kétisen? Manga dep bermemsen?» dédi. Amnon uninggha éytti: «Men buradirim Abshalomning hemshirisi Tamargha ashiq boldum» dédi.

⁵ Yonadab uninggha éytti: «Ornungda yétip, özüngni késel körsitip, atang séni körgili kelgende uninggha: «Hemshirem Tamargha méning qéshimgha kélip, manga taam bérıp, ashni men körgüdek közümnıng aldida teyyar qilghili ijazet berginki, men uning qolidin yégeymen» dep éytqın» dédi. ⁶ Amnon bolsa yétip, özini késel körsetti. Padishah uni körgili kelgende Amnon padishahqa: «Hemshirem Tamargha bu yerge kélip, manga ikki nan teyyar qilghili ijazet berginki, men uning qolidin élip yégeymen» dédi. ⁷ U waqıt Dawud öyige xewer ewetip, Tamargha: «Buradernıng Amnonning öyige bérıp, uninggha bir néme yégülük teyyar qilghin» dep éytquzdi. ⁸ Tamar buradiri Amnon yatqan öyge bérıp, xémir élip yughurup, közlirining aldida nan étıp yaptı. ⁹ Andin tawani élip, nanni uning aldigha qoydı. Lékin u yégili unimidi. Amnonning özi: «Hemmisi méning qéshimdin chiqip ketsun» dep éytti. U waqıt hemme kishiler uning qéshidin chiqip ketti.

¹⁰ Andin Amnon Tamargha: «Taamni ichkirki öyge élip kirginki, qolungdin élip yégeymen» dédi. Tamar özi etken nanni ichkirki öyge buradiri Amnonning qéshigha élip kirdi. ¹¹ Uninggha yégili taamni élip kirgende u uni tutup, uninggha: «Ey hemshirem, kélip, men bilen yatqın» dédi. ¹² Lékin u uninggha jawab bérıp éytti: «Yaq ey buradirim, méni zorlimighin. Israilning arisida shundaq ish héch bolmisun! Sen bu exmeqliqni qilmighin. ¹³ Öz xijalitim bilen ne yerge kétey? Sen bolsang Israilning arisida bir exmeqtek bolisen. Emdi

padishahtin sorighin. U méni sendin meni qilmaydu» dédi. ¹⁴ Lékin u uning sözige qulaq salghili unimay, uningdin küchlük kélip, uni zorlap uning bilen yatti.

¹⁵ Lékin andin kéyin Amnon uni tola yaman körüp qaldi. Shundaqki, uning uni yaman körüshi baldur uninggha qilghan muhebbitidin ziyade boldi. Uning üçhün Amnon uninggha: «Qopup ketkin» dédi. ¹⁶ U uninggha: «Bu bolmaydu. Méni heydiwetkining sen manga bashqa qilghan ishtin chongraq gunah bolidu» dédi. Lékin u uninggha qulaq salghili unimay, ¹⁷ belki özige xizmet qilidighan yigitni qichqirip: «Bu xotunni mundin heydep chiqiriwétip, ishikni uning keynidin étip qoyghin» dep éytti.

¹⁸ Tamar bolsa rengmureng bir könglek kiygenidi. Chünki padishahning qizliri pak qizliqida shundaq kiyim kiyetti. Emma xizmetkar Tamarni chiqiriwétip keynidin ishikni etkende, ¹⁹ Tamar béshigha kül chéchip, kiygen rengmureng könglekni yirtip, qolini béshigha sélip yighlap ketti.

²⁰ Uning buradiri Abshalom uninggha éytti: «Buradiring Amnon sen bilen yattimu? Emdi shük turghin, ey hemshirem, u séning buradiring emesmu? Bu ish üçhün xapa bolmighin» dédi. Emma Tamar ghem yep, buradiri Abshalomning öyide olturup qaldi. ²¹ Dawud padishah hem shu hemme ishni anglap, tola xapa boldi. ²² Abshalom bolsa Amnon'gha, xahi yaman, xahi yaxshi söz qilmidi. Chünki Abshalom Amnonni uning hemshirisi Tamarni zorlighini üçhün yaman köretti.

Abshalom Amnonni öltüridu

²³ Ikki yildin kéyin Abshalom Efraimdeki Baal-Xazorda qoylirini qirqitiwatatti idi. Abshalom padishahning hemme oghullirini qichqardi. ²⁴ Abshalom padishahning qéshigha kélip éytti: «Mana qulung qoylarni qirqitiwatidu. Iltimas qilimenki, padishah iltipat qilip, öz xizmetkarlirini hemrah qilip, qulung bilen barghay» dédi. ²⁵ Padishah Abshalomgha: «Yaq ey oghlum, sanga jebir bolmisun dep, biz hemmimiz sen bilen barmayli» dep éytip u tola yalwursa, hem barghili unimay, belki duayixeyr qildi. ²⁶ Lékin Abshalom éytti: «Undaq bolsa, buradirim Amnonni biz bilen barghili qoyghin.» Padishah uningdin: «Némishqa u sen bilen barghay?» dep soridi. ²⁷ Emma Abshalom uninggha tola yalwurghini üçhün u Amnonni barghili qoyup, padishahning hemme oghullirininimu uning bilen barghili qoydi.

²⁸ Abshalom öz ghulamirigha buyrup: «Sepsélip béqinglar. Amnonning köngli sharabtin xush bolup, men silerge: «Amnonni urunglar» dégende qorqmay uni öltürünglar. Men silerge buyrudum emesmu? Jüretlik bolup, baturluq körsitinglar» dédi. ²⁹ Abshalomning ghulamliiri Amnon'gha Abshalom özi

buyrughandek qildi. U hamon padishahning hemme oghulliri qopup, herbiri öz qéchirigha minip qachti.

³⁰ Ular téxi yolda qéchip yürgende: «Abshalom padishahning hemme oghullirini öltürdi. Ularning héchbiri qalmidi» dep Dawudqa xewer bérildi. ³¹ Padishah qopup, kiyimlirini yirtip yerde yatti. Hemme xizmetkarliri bolsa kiyimliri yirtiqliq uning yénida turdi. ³² Emma Dawudning buradiri Shimiyning oggli Yonadab söz qilip éyttiki: «Xojam xiyal qilmisunki, ular padishahning oghulliri bolghan hemme yigitlerni öltürdi. Yalghuz Amnon öldi. U Tamarni zorlighan künden tartip Abshalom öz könglide shuni niyet qilghandur. ³³ Emdi xojam padishah: «« Padishahning hemme oghulliri öldi» dégen xewerni öz könglidin chiqarsun. Yalghuz Amnon öldi» dédi.

³⁴ Lékin Abshalom qéchip ketti. Pasibanliq qilghan ghulam qarisa, mana uning keyni teripidin taghning yénidiki yol bilen tola xelq kéliwatatti. ³⁵ Yonadab padishahqa: «Mana padishahning oghulliri keldi. Qulung dégendek boldi» dédi.

³⁶ Sözi tamam qilghinida, mana padishahning oghulliri kélip, öz awazlirini kötürüp yighlidi. Padishah özimu bilen hemme xizmetkarliri tola qattiq yighlidi.

³⁷ Lékin Abshalom Geshurning padishahi Talmay ben-Ammihudning qéshigha bardi. Emma Dawud öz oggli üçün her kün ghem yeytti. ³⁸ Abshalom qéchip, Geshurgha béríp, anda üç yil qaldi. ³⁹ Emma Dawud padishah Abshalomning yénigha bérishqa intizar boldi, chünki ölgen Amnon toghrisida teselli tapqanidi.

Abshalom Yérusalémgha yénip kélidu

14¹ Zéruyaning oggli Yoab, padishahning köngli Abshalomgha mayil iken dep bildi. ² Uning üçün Yoab Teqoagha kishi ewetip, andin dana bir xotunni élip keltürtüp, uninggha éytti: «Özüngni matem tutqan kishidek körsitip, qariliq qiyimi kiyip, özüngni yagh bilen yaghlamay, belki uzun waqit ölgen kishi üçün matem tutqan xotundek bolup, ³ padishahning qéshigha béríp, uninggha undaq-mundaq dégin» dep Yoab uning aghzigha sözni saldi.

⁴ Teqoaliq bolghan bu xotunning özi padishahqa söz qilip, yerge yüz töwen yiqilip tezim qilip: «Yardem qilghin, ey padishah» dep éytti. ⁵ Padishah uninggha éytti: «Néme derding bar?» U éytti: «Way, bir tul xotunmen! Érim ölüp ketti.

⁶ Dédikingning ikki oggli bar idi. Ikkilisi étizliqta bolup urushup qélip, arigha chüshküchi bolmighach biri yene birini urup öltürdi. ⁷ Mana pütün xanidan dédikingge qarshi qopup: Buradirini öltürgen kishini bizge tutup bergin. Buradirining jénini élip qatilliq qilghini üçün biz uni öltürüp, miras alghuchini yoqitimiz deydu. Undaq qilip, chirighimni öchürüp, érimge, xahi nam, xahi ewlad yer yüzide qoymaydu» dédi.

⁸ Padishah xotun'gha: «Öyüngge barghin. Men sen toghruluq höküm chiqiray» dédi. ⁹ Teqoaliq xotun padishahqa éytti: «Ey xojam padishah, hemme gunah men bilen atamning xanidani üstide bolsun. Lékin padishah we uning texti gunahsiz bolsun» dédi. ¹⁰ Padishah éytti: «Birkim sanga bir néme dése, uni méning qéshimgha élip kelgin. U sanga yene xapiliq qilmisun» dédi. ¹¹ U éytti: «Ey padishah, Reb Xudayingni yad qilghin. Qan intiqam alghuchisi méning oghlumni yoqatmaq bilen yamanliqni téxi chongraq qilmisun». Padishah éytti: «Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, séning oghlungning bir tal chéchi yerge chüshmisun» dédi. ¹² Lékin xotun: «Dédikingni xojam padishahqa yene bir söz dégili qoyghaysen» dése, u: «Éytqin» dédi. ¹³ Xotun éytti: «Undaq bolsa, némishqa Xudaning qowmining xilapida shundaq tedbir qilding. Padishah shundaq söz qilsa, eyibkar kishidek söz qilidu. Chünki padishah özi tashlighan kishini yénip kelgili qoymaydu. ¹⁴ Hemmimiz ölüp, yerge tökülüp yene yighalmaydighan sudek bolimiz. Lékin Xuda janni yoqatmay, belki tashlan'ghan kishi mendin ayrilmisun dep, ilaj izdep tapidu. ¹⁵ Xelq méni qorqutqini üçhün xojam padishahqa shu ish toghrisidin söz qilghili keldim. Dédiking oylap: «Emdi padishahqa söz qilay. U öz dédikingning arzusini beja keltürermikin?» ¹⁶ Derweqe padishah anglap öz dédikini qutquzup, hem méni hem oghlumni yoqitip, bizni Xudaning mirasidin keskili qopqan ademning qolidin xalas qilarmikin» dédim. ¹⁷ Dédiking oylap: «Xojam padishahning sözi manga aram bétermikin? Xojam padishah bolsa yaxshi yamanni perq étip Xudaning bir perishtisidektur» dédim. Reb Xudaying sen bilen bolghay» dédi. ¹⁸ Padishah söz qilip xotun'gha éytti: «Men sendin soraydighan ishtin héchnémini mendin yoshurmighin» dédi. Xotun: «Xojam padishah söz qilghay» dep éytti. ¹⁹ Padishah éytti: «Buning hemmiside Yoab séni bashlimidimu?» Xotun jawab bérip éytti: «Ey xojam padishah, séning jéningning tiriklikü üstide qesem qilimenki, xojam padishah éytqan sözdin héchkim, xahi ongggha, xahi chepke qayrip qachalmaydu. Xizmetkaring Yoab manga shuni buyrup, men éytqan hemme sözni dédikingning aghzigha saldi. ²⁰ Sözni bashqa süret bermek üçhün xizmetkaring Yoab buni qildi. Xojam Xudaning bir perishtisi dana ikendek dana bolup, yer yüzidiki hemmisini bilidu» dédi. ²¹ Padishah Yoabqa: «Mana men shu ishqa maqul boldum. Bérip, u yigit Abshalomni élip kelgin» dep éytti. ²² Yoab yüz töwen yerge yiqilip, tezim qilip padishahqa duayixeyr oqudi. Andin Yoab éytti: «Ey xojam padishah séning aldingda iltipat taptim dep, öz qulung bu kün bilip qaldi, chünki padishah öz qulining xahishigha razi boldi» dédi. ²³ Andin Yoab qopup, Geshurgha bérip, Abshalomni Yérusalémgha élip keldi. ²⁴ Emma padishah: «U méning qéshimgha kelmey, öz öyige barsun» dédi. Abshalom padishahning qéshigha barmay, öz öyige ketti.

²⁵ Lékin pütün Israilning arisida Abshalomdek kélishken bolup danglan'ghan adem yoq idi. Put aliqinidin tartip bash choqqisighiche uningda héch eyib yoq idi. ²⁶ Her yilning axirida öz chéchini chüshüretti. Chünki chéchi uninggha éghir kelgech chüshürdi. Bëshini chüshürgende bëshining chéchini tartsa, uning wezni padishahliq weznige muwapiq ikki yüz shéqel chiqti. ²⁷ Abshalomgha üç oghul we Tamar dégen bir qiz tughuldi. U körünüshi chirayliq bir xotun idi.

²⁸ Abshalom padishahning yüzini körmey, Yérusalémda ikki yil turghandin kéyin, ²⁹ padishahning qéshigha ewetkili Yoabni qichqardi. Emma u kelgili unimidi. Yene ikkinchi mertiwé uni qichqardi, lékin kelgili xalimidi. ³⁰ Bu sewebtin u öz xizmetkarlirigha: «Mana Yoabning méningkige yandilip arpa tériqliq bir zémini bar. Bérip, uninggha ot qoyunglar» dep buyrudi. Abshalomning xizmetkarliri arpiliqqa ot qoydi.

³¹ U waqit Yoab qopup, Abshalomning öyige kirip: «Uningdin némishqa xizmetkarliring arpiliqimgha ot qoydi?» dep soridi. ³² Abshalom Yoabqa jawab bérip éytte: «Men sanga kishi ewetip: « Bu yerge kelgin» dep éytquzdum. Séni padishahning qéshigha ewetip, méning teripimdin: « Men némishqa Geshurdin keldim. U yerde téxi qalsam, manga yaxshi bolatti» dep éytquzmaqchi idim. Emdi padishahning yüzini körey. Mende bir gunah bolsa, méni öltürsun» dédi. ³³ Yoab padishahning qéshigha bérip, uninggha bu xewerni berdi. Shu özi Abshalomni qichqardi. U bolsa padishahning qéshigha kélip, padishahning aldida yüzi yerge tegküdek tezim qildi we padishah Abshalomni söydi.

Abshalomning suyiqesti

15¹ Andin kéyin Abshalom öziye harwa bilen atlar tapturup öz aldida yügüridighan ellik kishi teyyar qildi. ² Abshalom seher qopup, derwazigha baridighan yolning yénida turatti. Qachan birkim dewayimni kessun dep, padishahqa erz tutqili kelse, Abshalom uning özini qichqirip: «Sen qaysi sheherdin kelding?» dep soraytti. U kishi: «Qulung Israilning palan qebilisidin keldi» dése, ³ Abshalom uninggha: «Mana dewaying yaxshi we rast iken, lékin padishahning teripidin séni anglighili kishi yoqtur» deytti. ⁴ Abshalom yene: «Kashki méni yurtta hakim qilsa idi, herkimning erzi yaki dawayi bolup méning qéshimgha kelse, uninggha adalet qilattim» dep éytatti. ⁵ Birkim uninggha tezim qilghili aldigha barsa, Abshalom qolini uzitip, uni tutup söydi. ⁶ Abshalom padishahqa erz tutqili kelgen hemme Israilgha undaq qilip, Israilning ademlirining köngüllirini oghrilaytti.

⁷ Töt yil ötüp bolghanda Abshalom padishahqa éytti: «Men Xudawendige baghligan wedini beja keltürmek üçün Xébron'gha barghili manga ijazet bergin. ⁸ Arramdiki Geshurda turghinimda séning qulung bir wede qilip éytti: «Eger Xudawende méni Yérusalémgha yandursa, Xudawendige ibadet qilay.»»

⁹ Padishah uninggha: «Aman-ésen barghin» dése, u qopup Xébron'gha ketti.

¹⁰ Lékin Abshalom Israilning hemme qebililirige jasuslar ewetip éytquzdiki: «Kanay awazini anglighininglarda: «Abshalom Xébronda padishah boldi» dep éytinglar.» ¹¹ Xas qichqirilghan ikki yüz adem Yérusalémdin Abshalom bilen bille bardı. Ular dil saddiliq bilen bérip, hemme ishtin bixewer idi. ¹² Abshalom qurbanliqlarnı ötküzginide Dawudning meslihet bergüchisi bolghan giloluq Axitofelni öz shehiri Gilodin élip keltürdi. Emma suyiqest qattiq bolup yéyilip, xelq barghanséri gholdap, Abshalomgha qoshulatti.

Dawud Yérusalémdin qachidu

¹³ Bir xewerchi Dawudqa kélip éytti: «Israilning ademlirining köngülliri Abshalomgha mayil boldı. ¹⁴ U waqıt Dawud Yérusalémında uning bilen bolghan hemme xizmetkarlirigha éytti: «Qopup qachayli. Bolmisa Abshalomdin qutulalmaymiz. Ittik bolup qachayli. U tuyuqsız üstimizge kélip, bizge bala keltürüp, sheher xelqini qilich bisi bilen urmisun» dédi. ¹⁵ Padishahning xizmetkarliri padishahqa: «Xojam padishah néme buyrusa qilimiz» dep éytti. ¹⁶ Padishah chiqip ketse, hemme öy xelqi uninggha egeshti. Emma padishah kénizekliridin on xotunni öyni baqqili qoydı. ¹⁷ Padishah chiqip ketkende hemme xelq uninggha egeshti. Lékin ular Beyt-Merchaqta toxtap qaldı. ¹⁸ Uning hemme xizmetkarliri uning yénidin ötüp kétip, hemme muhapizetchi bilen xewerchiler we Gattin uninggha egeshken alte yüz gatliq kishi hem ötüp kétip, padishahning aldida mangatti.

¹⁹ Padishah gatliq Ittaygha éytti: «Némishqa biz bilen barisen? Yénip bérip, padishahning qéshida turghin, chünki bigane bolup, wetiningdin palan'ghan bir ademsen. ²⁰ Tünügün kelding. Men özüm baridighan yérimni bilmey, némishqa séni bu kün biz bilen u yerge-bu yerge mangduray? Yénip öz buraderliringni özüng bilen élip ketkin. Rehimdillik we heqliq sen bilen bolghay» dédi. ²¹ Lékin Ittay padishahqa jawab berdiki: «Tirik Xudawende bilen ant ichip, xojam padishahning tiriklikining üstide qesem qilimenki, ne yerde xojam padishah bolsa, xahi ölüm, xahi tiriklik uchrısa, qulung shu yerde bolghay» dédi. ²² Dawud Ittaygha: «Ötüp ketkin» dédi. U waqıt gatliq Ittay hemme ademliri we uning bilen bolghan hemme balılar ötüp kétip, aldida mangdı. ²³ Hemme xelq ötüp ketkende pütün yurt ünlük awaz bilen yighlıdı. Padishah özi Qidron jilghisidin ötüp ketkende hemme xelq ötüp kétip, chöl yolining teripige mangdı.

²⁴ Mana Sadoq bilan hemme beni-Lawiy Xudaning ehde sanduqini kôtürüp kélip, xelqning hemmisi sheherdin chiqip bolghuchilik toxtap turayli dep, Xudaning ehde sanduqini yerde qoysa, Abyatarmu chiqip keldi. ²⁵ Padishah Sadoqqa éytti: «Xudaning ehde sanduqini sheherge yandurup élip kirgin. Xudawendining közliride iltipat tapsam, méni yandurup, hem uni, hem makanini manga kórsitidu. ²⁶ Lékin u: « Sendin xushum yoq» dése, men razimen. Hernéme xalisa manga qilsun» dep,

²⁷ padishah Sadoq kahin'gha éytti: «Sen rohiy körünüş körgüchi emesmu? Sen aman-ésen sheherge yétip kirgin. Oghlung Aximaaz bilan Abyatarning oghli Yonatan silerge hemrah bolup yansun. ²⁸ Mana silerdin tayin xewer kelgüchilik men chölning tüzlenglikliride turup turay» dédi. ²⁹ Uning üçhün Sadoq bilan Abyatar Xudaning ehde sanduqini Yérusalémgha élip kirip, anda qaldi.

³⁰ Lékin Dawud yighlap, béshini yépip, yalang ayagh bolup zeytun téghigha chiqsa, uning bilen bolghan hemme xelq bashlirini yépip bille yighlap chiqiwatatti. ³¹ Dawudqa: «Mana Axitofel suyiqest qilghanlarning arisida bolup Abshalomning qéshida iken» dep xewer bérilgende Dawud: «Ey Xudawende, Axitofelning meslihetini exmeqliqqa aylandurghin» dep dua qildi.

³² Dawud taghning töpisige chiqip, Xudagha dua qilidighan yerge yetkende arklík Xushay égini yirtliqliq béshigha topa chéchiqliq uning aldigha keldi. ³³ Dawud uninggha éytti: «Men bilen barsang, manga yüktek bolisen. ³⁴ Lékin sheherge béríp, Abshalomgha: « Ey padishah, men bu waqitqiche atangning xizmetkari bolghandek emdi séning xizmetkaring bolay» dep éytsang, Axitofelning meslihetini inawetsiz qilalarsenmikin. ³⁵ U yerde Sadoq we Abyatar dégen kahinlar sen bilen bolidu emesmu? Padishahning öyidin néme anglisang, Sadoq bilen Abyatar dégen kahinlarga dep bergeysen. ³⁶ Mana ularning ikki oghli, yeni Sadoqning oghli Aximaaz bilen Abyatarning oghli Yonatan ularning yénididur. Hernéme anglisanglar ulardin manga xewer bergeysiler» dédi.

³⁷ Shuni anglap, Dawudning dosti Xushay sheherge bardi we Abshalom özi kélip Yérusalémgha kirdi.

Ziba Dawudqa uchraydu

16¹ Dawud taghning choqqisidin azghina yol mangghanda Méfíboshetning ghulami Ziba ikki yüz nan, yüz sapaq üzüm, yüz toqach enjür we bir tulum sharabni ikki éshekke artip uninggha uchridi. ² Padishah Zibagha éytti: «Buning bilen néme xiyaling bar?» Ziba éytti: «Éshekler padishahning öy xelqige minmek üçhün, nan bilen méwe ghulamlargha yémek üçhün bolup, sharab chölde suslashqan ademlerge ichmek üçündur» dédi. ³ Padishah soridiki xojangning

oghli ne yerde iken? Ziba padishahqa jawab béríp: «U Yérusalémدا qélip: < Emdi Israilning xanidani atamning padishahliqini manga yandurup bérídu» dep olturidu» dédi. ⁴ U waqit padishah Zibagha: «Mana Méfiboshetning hemmisi séningki bolsun» dése, Ziba éytti: «Sanga tezim beja keltürey, séning közliringde iltipat tapqaymen, ey xojam padishah» dédi.

Shimiy Dawudni qarghaydu

⁵ Dawud padishah Baxurimgha kelgende u yerdin Shaulning xanidanidin bolup Shimiy ben-Géra dégen bir adem chiqip, qarghap kélip turup, ⁶ Dawudning özige we Dawud padishahning hemme xizmetkarlirigha tashlar étip yürdi. Biraq padishahning ong bilen chep yénida hemme xelq bilen palwanlarning hemmisi yüretti. ⁷ Shimiy qarghap éyttiki: «Ket sen, ey xunxor, bedrek! ⁸ Xudawende emdi Shaulning xanidanining hemme qénini séning üstüngge yandurdi. Sen uning ornida padishah boldung, lékin emdi Xudawende padishahliqni oghlung Abshalomning qoligha berdi. Emdi gunahing özüngge tegdi, chünki xunxor adem ikensen» dédi. ⁹ U waqit Zéruyaning oghli Abisay padishahqa éytti: «Némishqa bu ölük it xojam padishahni qarghisun? U yerge béríp, uning béshini keskili manga ijazet bergin. ¹⁰ Lékin padishah éytti: «Ey Zéruyaning oghulliri, men bilen néme karinglar bar. U qarghisa, qarghisun. Xudawende uninggha: < Dawudni qarghighin» dep éytqandin kéyin kim uninggha: < Némishqa mundaq qilding?> déyeleydu? ¹¹ Dawud Abisaygha we öz xizmetkarlirigha éyttiki: «Mana öz pushtumdin kelgen oghlum méning jénimni istigen bolsa, bu benyaminiy qanche oshuqraq istimemdu? Uni qoyghin, qarghisun, chünki Xudawende uninggha shundaq buyruptu. ¹² Xudawende köz yashlirimgha qarap, bu kün uning éytqan lenitining ornida Xudawende manga yaxshiliq yandurarmikin» dédi. ¹³ Dawud öz kishiliri bilen yolda kétip barsa, Shimiy utturidiki taghni yaqilap qarghap, uninggha tash étip, qum chéchip yüretti. ¹⁴ Lékin padishah we uning bilen bolghan xelqning hemmisi Ayefimge yetkende anda rahet aldi.

Axitofel we Xushay Abshalomning qéshida

¹⁵ Emma Abshalom Israilning ademliri bolghan hemme xelq bilen Yérusalémgha keldi we Axitofel uning bilen idi. ¹⁶ Dawudning arklik dosti Xushay Abshalomning qéshigha kelgende u özi Abshalomgha: «Padishah yashisun, padishah yashisun» dep qichqardi. ¹⁷ Abshalom Xushaygha éytti: «Dostunggha körsitidighan dostluqung shumu? Némishqa dostung bilen barmiding?» ¹⁸ Xushay Abshalomgha éytti: «Yaq undaq emes, belki Xudawende we bu qowm Israilning hemme ademliri kimni ilghisa, uningki bolup uning

yénida turay. ¹⁹ Shuningdin bashqa kimgé xizmet qilay? Uning oghlining qéshida xizmet qilmaymenmu? Séning atangning qéshida xizmet qilghandek, emdi séning qéshingda xizmet qilay» dédi. ²⁰ Andin kéyin Abshalom Axitofelge: «Qilidighinimizning meslihetini körsitinglar» dep éytti. ²¹ Axitofel Abshalomgha éytti: «Atangning öyni saqlighili qoyghan kénizekliriningkige kirgin. Buning bilen pütün Israil séning öz atangning aldida yirginchlik bolghiningni anglap, sen bilen bolghanlarning qolliri quwwetlinidu» dédi. ²² Andin Abshalom üçün ordining ögziside bir chédir tikti we Abshalom hemme Israilning közliri aldida öz atisining kénizekliriningkige kirdi. ²³ U künlerde Axitofelning bergen mesliheti bolsa kishi Xudadin sorap tapqan meslihetidek idi. Axitofelning hemme mesliheti, hem Dawudqa, hem Abshalomgha shundaq idi.

Axitofel we Xushayning mesliheti

17¹ Axitofel Abshalomgha éytti: «Manga ijazet bérilse, men on ikki ming ademni ilghap, bu kéche qopup Dawudni qoghlap, ² özi hérip kétip qolliri ajiz bolghanda üstige chüshüp uni qorqutsam, uning bilen bolghan hemme xelq qachqandin kéyin yalghuz bolghan padishahni öltürey. ³ Andin kéyin hemme xelqni sanga yanduray. Sen izdigen adem yoqalsa, hemme yénip kelgende bolidu. Buning bilen hemme xelq amanliq tapidu» dédi. ⁴ Bu meslihet Abshalomgha we Israilning hemme aqsaqallirigha yaxshi köründi.

⁵ Emma Abshalom: «Emdi arklik Xushayni qichqiringlar. Uning sözini hem anglayli» dédi. ⁶ Xushay Abshalomning qéshigha kelgende Abshalom uninggha éytti: «Axitofel undaq-mundaq söz éytti. U dégendeq qilaylimu? Bolmisa sen bir meslihet salghin» dédi. ⁷ Xushay Abshalomgha: «Axitofel bu waqit salghan meslihet yaxshi emes» dep éytti. ⁸ Xushay yene éytti: «Sen atang bilen ademlirini bilisen emesmu? Ularning özi palwan bolup, janggaldiki balisi élin'ghan chishi éyiqtek achchiqi yamandur. Atang bolsa jeng kishisi bolup, öz xelqi bilen kéchisi rahat almaydu. ⁹ Emdi u özini bir gharda yaki bashqa bir yerde yoshuruwalghan bolsa kérek. Eger xelqingdin birnechchisi deslepte öltürülse, shuni anglighan herkim: < Abshalomgha egeshken xelq meghlup boldi» dep éytidu. ¹⁰ U waqit hemmidin batur, hetta shir yürek adem hem nahayiti qorqidighan bolatti, chünki hemme Israil atangning palwan bolup, uninggha egeshkenler jüretlik ikenlikini bilidu. ¹¹ Uning üçün meslihetim shuki, hemme Israil bolsa Dandin tartip Bershébaghiche déngizning boyidiki qumdek bolup, séning qéshinggha yighilsun. Sen özüng hem jengge barghaysen. ¹² Biz uni ne yerde tapsaq, shebnem yerge chüshkendek uning üstige chüsheyli. Uning özi we uning bilen bolghan kishilerdin héchkim qalmighay. ¹³ U bir sheherge kiriwalsimu, hemme

Israil sheherning chörisige arghamcha sélip tartip, bir kichik tash qalmighuche jilghigha chüshüreyli» dédi.

¹⁴ Abshalom bilen hemme Israilning kishiler: «Arklik Xushayning mesliheti bolsa Axitofelning meslihetidin obdandur» dep éytishti. Chünki Xudawende Abshalomgha bala keltürgili xalidi. Uning üçhün Xudawende Axitofelning yaxshi meslihetini inawetsiz qilghili toxtatqanidi.

Dawud Iordandin ötüp Maxanaimgha yétip kélidu

¹⁵ Xushay özi Sadoq bilen Abyatar dégen kahinlarga éytti: «Axitofel Abshalom bilen Israilning aqsqaqallirigha undaq-mundaq meslihet saldi. Emma men özüm mundaq-mundaq meslihet saldim. ¹⁶ Uning üçhün ildam bolup, Dawudqa xewer ewetip: « Bu kéche chölning tüzlenglikliride qonmay, belki ötüp kétinglar. Bolsa padishah özi we uning bilen bolghan hemme xelq halak bolarmikin» dep éytquzinglar» dédi. ¹⁷ Emma Yonatan bilen Aximaaz sheherge kirip körünmigeymiz dep, Rogél buliqining yénida toxtap turup, bir dédek chiqip, ulargha xewer berse, ular bérip Dawud padishahqa xewerni yetküzetti. ¹⁸ Lékin bir yigit ularni körüp qélip, Abshalomgha dep berdi. Emma bu ikkiylen ittik bérip, Baxurimdiki bir ademning öyige kirdi. Bu ademning hoylisida bir quduq bar idi. Ular shuninggha chüshüp yoshurundi. ¹⁹ Uning xotuni, héchnéme melum bolmisun dep, quduqning aghzigha bir palasni sélip, üstige dan töküp qoydi. ²⁰ Abshalomning xizmetkarliri öyge kirip, xotunning qéshigha bérip: «Aximaaz bilen Yonatan ne yerde?» dep sorighanda xotun: «Ular jilghidin ötüp ketti» dep éytti. Ularni izdep tapmighanda Yérusalémgha yénip ketti.

²¹ Ular ketkendin kéyin bu ikkiylen quduqtin chiqip, Dawud padishahqa xewer berdi. Ular Dawudqa éyttiki: «Qopup, sudin ötkin, chünki Axitofel sanga qarshi undaq meslihet séliptu» dédi.

²² U waqit Dawud we uning bilen bolghan hemme xelq qopup, Iordanni kechti. Etisi yoruq bolghanda héchbiri kem qalmay, belki hemmisi Iordandin kechkenidi.

²³ Axitofel, meslihetimni anglimidi dep körgende, éshikini toqup, öz shehiridiki öyige bérip, öz öyi toghrisidin wesiyet qilghandin kéyin özini ésip boghup ölüp, öz atisining görیده depne qilindi. ²⁴ Abshalom we uning bilen bolghan Israilning hemme adamliri Iordanni kechkinide Dawud Maxanaimgha yetkenidi. ²⁵ Lékin Abshalom Yoabning ornida Amasani qoshunning üstige qoydi. Amasa özi Yitra dégen bir israiliy kishining oghli idi. U kishi Naxashning qizi Abigayilningkige, yeni Yoabning anisi Zéruyaning hemshiriningkige kirgenidi. ²⁶ Emma Israil bilen Abshalom Giliyadning yurtida chédir tikti.

²⁷ Lékin Dawud Maxanaimgha kelgende beni-Ammonning Rabba shehiridin bolghan Naxashning oghli Shobi bilen lodibarliq Amiyelning oghli Makir we

Rogélimda olturaqliq giliyadiq Barzillay dégenler bolsa, ²⁸ yatidighan orunlar, piyale bilen sapal qachilar, bughday bilen arpa, un bilen qomach, purchaq, qizil mash we qorughan purchaq, ²⁹ we hem hesel, sériqmay we qoy keltürüp kala sütidin étilgen qurutmu Dawud bilen xelqige yémek üçün élip keldi, chünki ular bolsa: «Mana xelq chölde ach qélip ussap ketken iken» dep xiyal qilghanidi.

Abshalomning meghlup bolushi we ölüshi

18¹ Dawud özi bilen bolghan xelqni körektin ötküzüp, ularning üstige mingbéshi bilen yüzbéshilar qoydi. ² Andin Dawud xelqni ewetti. Üchtin birini Yoabning qoligha, üchtin birini Yoabning buradiri Abisay ben-Zéruyaning qoligha we üchtin birini gatliq Ittayning qoligha qoyup ewetti. Padishah xelqge éytti: «Men hem siler bilen chiqay». ³ Lékin xelq éytti: «Chiqmighaysen. Eger biz qachsaq, héchkim bizdin perwa qilmaydu we yérimimiz öltürülsimu, bizdin perwa qilmaydu. Lékin sen on mingimizgha barawer bolisen. Uning üçün sheherdin bizge medet bergili teyyar turghaysen» dédi. ⁴ Padishah ulargha: «Silerge néme yaxshi körünse, qilay» dédi. Xelq yüz-yüz, ming-ming bolup chiqqinida padishah derwazining yénida turdi. ⁵ Lékin padishah özi Yoab, Abisay we Ittaygha: «Méni yüz-xatire qilip, yigit Abshalomni ayanglar» dep buyrudi. Hemme xelq padishahning hemme serdarlarga Abshalom toghrisidin shundaq buyrughini anglidi.

⁶ Andin xelq Israil bilen soqushqili sehrağa chiqti we soqush Efraimning janggilida boldi. ⁷ Anda Israil Dawudning xizmetkarliridin meghlup bolup, u kün tola kishi öltürülüp, yigirme ming adem halak boldi. ⁸ Jeng pütün yurtigha yéyildi, emma janggal özi u künde qilichtin ziyade xelqni öltürdi.

⁹ Emma Abshalom Dawudning xizmetkarlirigha uchriship qaldi. Abshalom bir qéchirgha minip kélip, qéchir shaxliri qélin bir chong dub derixining tégidin ötkende Abshalomning béshi dub derixide chirmiship, özi asman bilen yerning otturisida ésilip sanggilap qaldi, chünki min'gen qéchiri qéchip ketti. ¹⁰ Bir adem shuni körüp, Yoabqa xewer bérip: «Mana men Abshalomning bir dub derixide sanggilap turghinini kördüm» dédi. ¹¹ Yoab xewer bergen ademge: «Sen uni körüp turup, némishqa uni yerge urmiding? Men sanga on shéqel kümüş we bir kemer bérettim» dédi. ¹² U adem Yoabqa éytti: «Eger ming shéqel kümüş tartilip qulumgha bérisimu, qolumni padishahning oghligha uzatmayttim, chünki padishah sanga, Abisaygha we Ittaygha: «Herbiringlar xewerdar bolup, yigit Abshalomni ayanglar» dep buyrughinini angliduq. ¹³ Eger men xiyane qilip, uning jénigha zor qilghan bolsam, sen méni qoyup, özüngni yaqigha alatting» dédi. ¹⁴ Yoab: «Sen bilen mundaq éytishqili pursitim yoq» dep qoligha üç

neyzini élip, dub derixide sanggilap téxi tirik turghan Abshalomning yürükige saldi. ¹⁵ Andin Yoabning yaragh kötürgüchiliri bolghan on ghulam chörisige yighilip, Abshalomni urup öltürdi. ¹⁶ U waqit Yoab kanay chaldursa, xelq Israilni qoghlishidin yandi. Chünki Yoab xelqni ayighili xalidi. ¹⁷ Andin Abshalomni élip, janggaldiki bir chong azgalgha tashlap, üstige tola tash döwilep qoydi. Lékin Israilning herbiri qéchip, öz öyige yandi. ¹⁸ Abshalom öz tirik waqtida padishah wadisida özige bir yadikar tüwrükini turghuzup: «Nénimni saqlaydighan oghlum yoqtur» dep éytip u tüwrükni öz ismida atighanidi we bu kün'giche uni Abshalomning yadikari dep atilidu.

¹⁹ Sadoqning oghli Aximaaz éytti: «Xudawende sen üçün dushmanliringdin intiqam aldi dep, aldirap padishahqa xewer baraymu?» dédi. ²⁰ Lékin Yoab uninggha éytti: «Sen bu kün xewerchi bolmay, belki bashqa kün xewer bérisen. Padishahning oghli ölgini üçün bu kün xewer bermeysen» dédi. ²¹ Andin kéyin Yoab bir hebeshlik ademge: «Bérip, padishahqa körginingni dep bergin dédi, u waqit hebeshlik özi Yoabqa tezim qilip yügürüp ketti. ²² Lékin Sadoqning oghli Aximaaz Yoabqa yene éytti: «Herqandaq bolsa, u hebeshlikning keynidin yügürgili manga ijazet bergin». Yoab éytti: «Ey oghlum, némishqa yügürüp barghili xalaysen? Bu sanga inam béridighan xush xewer bolmaydu» dédi. ²³ Emma u éytti: «Herqandaq bolsa hem, méni yügürüp barghili qoyghin». U uninggha: «Yügürgin» dése, Aximaaz tüzlenglikning yoli bilen yügürüp, hebeshliktin ötüwalidi.

²⁴ Dawud ikki derwazining otturisida olturawatatti. Pasiban derwazining ögzisi bilen sépilge chiqip, közlrini kötürüp qarighanda mana bir adem yügürüp kélidu. ²⁵ Pasiban qichqirip, padishahqa xewer berdi. Padishah: «Eger u yalghuz bolsa, aghzida xush xewer bar» dep éytti. Xewerchi bolsa yéqinliship keldi. ²⁶ Andin pasiban bashqa bir ademning yügürüp kelginini kördi. U waqit pasiban derwaziwen'ge: «Mana yene bir adem yalghuz yügürüp kélidu» dep éytti. Padishah: «Bu hem xewerchi iken» dédi. ²⁷ Pasiban éytti: «Awwalqisining yügürüshi manga Sadoqning oghli Aximaazning yügürüshidek körünüdu.» Padishah éytti: «U yaxshi adem bolup, xush xewer yetküzidu.» ²⁸ Aximaaz padishahqa qichqirip: «Her ish tinchliq» dep padishahqa yüz töwen yerge yiqilip éyttiki: «Xojam padishahqa qarshi qollirini uzatqan ademlerni yoqatqan Reb Xudaying mubarektur». ²⁹ Padishah soridiki: «Yigit Abshalom salametmu?» Aximaaz jawab bérip éyttiki: «Yoab özi padishahning u qulining özi bilen men qulungni ewetkende chong bir ghulghula kördüm, lékin néme ikenlikini bilmidim.» ³⁰ Padishah: «Bir terep bérip, anda turghin» dédi. U özi bir terep bérip, anda turdi. ³¹ U waqit hebeshlik keldi. U hebeshlik éyttiki: «Xudawende sanga qarshi qopqanlarning hemmisidin bu kün sen üçün intiqam aldi dep, xojam padishahqa xush xewer bar» dédi. ³² Padishah hebeshliktin: «Mana u

yigit Abshalom salamatmu?» dep soridi. Hebeshlik özi: «Xojam padishahning dushmanlirige we sanga zerer yetküzgili sanga qarshi qopqanlarning hemmisige u yigitke bolghandek bolsun» dédi.

Dawud Abshalom üçün matem tutidu

19¹ U waqit padishah tola hoduqup yighlap, derwazining üstige, balixanigha chiqip kétip béríp: «Ey oghlum Abshalom, ey oghlum, ey oghlum Abshalom, kashki men séning ornungda ölsem idi! Ey oghlum Abshalom, ey oghlum» dédi. ² «Padishah Abshalom üçün yighlap matem tutidu» dep Yoabqa xewer bérildi. ³ U künning nusriti hemme xelqqa matemge aylandi. Chünki u künde xelqqa: «Padishah öz oghli üçün ghemkin boldi» dep xewer bérildi. ⁴ Xelq bolsa soqushtin qéchip, xijalet bolup ketken ademlerdek u künde oghriliqche sheherge kirdi.

⁵ Emma padishah yüzini yépip: «Ey oghlum Abshalom, ey oghlum Abshalom, ey oghlum» dep ünlük awaz bilen peryad qilip turdi. ⁶ U waqit Yoab öyge padishahning qéshigha kirip éytti: «Sen bu kün hemme xizmetkarliringning yüzlirini xijalettin qizartqansen. Ular bu kün öz jéningni, oghulliring bilen qizliringning jénini, xotunliringning jéni bilen kénizekliringning jénini qutquzdi emesmu? ⁷ Dushmanliringni dost tutup, dostliringni yaman körisen, chünki bu kün séning, xahi serdarliringni, xahi xizmetkarliringni étibar sanimighiningni bildürdüng. Bu kün bildimki, Abshalom tirik qalsa, emma biz hemmimiz ölgen bolsaq, sen razi bolatting. ⁸ Lékin emdi qopup chiqip, xizmetkarliringning köngüllirini tindurghin. Xudawende bilen qesem qilimenki, eger chiqmisang, bu kün kéche héch kishi sen bilen qalmaydu. Bu ish yashliqingdin tartip bu kün'giche séning üstüngge kelgen hemme yamanliqtin yaman bolidu» dédi. ⁹ U waqit padishah qopup, derwazida oltursa, ular hemme xelqqa xewer béríp: «Mana padishah derwazida olturidu» dep éytti. U waqit xelqning hemmisi padishahning qéshigha keldi. Emma Israil bolsa ularning herbiri öz öyige qachqanidi.

Dawud Yérusalémgha yénip kélidu

¹⁰ Lékin Israil qebiliridiki hemme xelq öz arisida déyiship éyttiki: «Padishah bizni dushmanlirimizning qolidin azad qilip, filistiniylarning qolidin qutquzdi. Emma emdi u özi Abshalomning jehitidin yurttin qachti. ¹¹ Lékin biz üstimizge padishah bolushqa mesihligen Abshalom bolsa jengde öldi. Emdi padishahni yandurup élip kélimiz dep, némishqa meslihet qilmaysiler» dep éytishti. ¹² Dawud padishah Sadoq bilen Abyatar dégen kahinlargha xewer béríp éytquzdiki: «Yehudaning

aqsaqallirigha mundaq sözlep: «Némishqa siler padishahni élip kelgili hemmisidin kéyin bolghaysiler? Pütün Israilning mesliheti padishahqa olturghan öyide ishitildi emesmu?»¹³ U özi: «Siler méning buraderlirim bolup, özünglar méning söngék bilen étim bolghandin kéyin némishqa padishahni élip kelgili hemmisidin kéyin bolghaysiler?» deydu.¹⁴ Dep, Amasagha mendin sözlep: «Sen méning et bilen söngikim emesmu? Eger sen hemishe Yoabning ornida méning qéshimda qoshunning serdari bolmisang, Xuda manga undaq qilsun, mundaq qilsun we uningdin ziyade qilsun» deydu denglar.¹⁵ Buning bilen u Yehuda ademlirining köngüllirini bir ademning könglidek özige mayil qildi. Shundaqki, ular padishahqa: «Sen özüng bilen hemme xizmetkarliring yénip kelgin» dep xewer ewetti.

¹⁶ U waqit padishah yénip, Iordan'gha keldi. Yehuda ademliri padishahni Iordandin ötküzimiz dep, padishahning aldigha Gilgalghiche barghanidi.¹⁷ Baxurimliq benyaminiyliq Géraning oghli Shimiy aldirap kélip, Yehuda ademliri bilen chüshüp, padishahning aldigha chiqti.¹⁸ Uninggha Benyamin qebilisidin ming adem egiship, Shaulning xizmetkari bolghan Ziba bilen buning on besh oghli we yigirme xizmetkarimu uninggha qoshulup kélip, Iordandin ötüp, padishahning aldigha chiqti.¹⁹ Bir kéme padishahning öy kishilirini ötküzmek üçün uning ixtiyarigha qoyulup ötküzüldi. Emma padishah Iordandin ötkinide Géraning oghli Shimiy kélip, uning aldida chüshüp,²⁰ padishahqa éytti: «Méning xojam manga gunah sanimisun. Xojam padishah Yérusalémdin chiqqan künde qilghan xatamni yad qilmay, shuni könglide saqlimisun.²¹ Chünki gunah qilghinimni, men qulung, bildim. Uning üçün bu kün xojam padishahqa uchrighili Yüsüpning xanidanidin hemmisidin awwal chüshüp keldim» dédi.

²² Emma Zéruyaning oghli Abisay söz qilip: «Shimiy bu ish üçün öltürülmemdu? Xudawendining mesihlen'gen adimini qarghidi emesmu?» dédi.²³ Lékin Dawud éytti: «Ey Zéruyaning oghulliri, silerning men bilen néme karinglar barki, méni bu kün tosqaysiler. Bu kün Israilda bir kishi öltürülsunmu? Bu kün Israilning üstide bolghinimni bilmeymenmu?»²⁴ Andin kéyin padishah Shimiygha: «Sen ölmeysen» dédi. Shuni dep, padishah uninggha qesem qildi.

²⁵ Shaulning oghli Méfíboshet hem padishahqa uchrighili chüshüp keldi. Padishah chiqqan kündin tartip aman-ésen yénip kelgüchilik Méfíboshet, xahi putlirini rastlimay, xahi saqilini tarimay, xahi éginlirini yudurmighanidi.²⁶ Padishah bilen körüshkili Yérusalémgha kelgende padishah uningdin soridiki: «Ey Méfíboshet, némishqa men bilen barmiding?»²⁷ U éytti: «Ey xojam padishah, xizmetkarim méni gollidi. Éshikimni toqup minip, padishahning qéshigha baray dep, xiyal qildim. Qulung aqsaq emesmu?»²⁸ Lékin u özi xojam padishahning aldida qulungning gheywitini qildi. Lékin xojam padishah Xudaning bir perishtisidektur. Uning üçün sanga néme yaxshi körünse, qilghin.²⁹ Chünki atamning xanidanining hemmisi xojam padishahning aldida ölümge layiq bolsimu, sen öz qulungni dastixiningdin

yégenlarning arisida qoydung. Yene bir nerse sorap, padishahning aldida peryad qilghili néme heqqim bar» dédi. ³⁰ Padishah uninggha éytti: «Némishqa ishing toghrisidin yene sözleysen? Sen bilen Ziba zéminni bölüshüwalisiler». ³¹ Méfiboshet padishahqa: «Xojam padishah öyige aman-ésen kelgendin kéyin Ziba hemmisini alsimu, razimen» dédi.

³² Giliyadiq Barzillay Rogélimdin chüshüp, Padishah bilen bille ötey dep, uni Iordandin ötküzgili Iordan'gha barghanidi. ³³ Barzillay tola yashan'ghan bir kishi bolup, seksen yashqa kirgenidi. U özi padishah Maxanaimda turghan waqitta padishahqa yégülükni yetküzgenidi, chünki tola bay bir kishi idi. ³⁴ Padishah Barzillaygha: «Men bilen barghin. Men Yérusalémda özümningkide sanga perwish qilay» dédi. ³⁵ Lékin Barzillay padishahqa éytti: «Ömrümdin nechche yil qaldiki, padishah bilen Yérusalémgha barghaymen? ³⁶ Men emdi seksen yashqa kirdim. Yaxshi-yamanni qandaq perq ételey? Öz qulung yep-ichkinimning tétiqini qandaq perq eteligey? Er kishi bilen xotun kishiler shéir oqusa, awazidin qandaq söyüney? Némishqa qulung xojam padishahqa yene yük bolghay? ³⁷ Qulung özi Iordandin ötüp, azghina yol padishah bilen barghay. Némishqa padishah manga shunche inam bergey? ³⁸ Öz shehirimde ölüp, atam bilen anamning görیده depne qilinay dep, yénip barghili qulunggha ijazet bergin dep, sanga iltimas qilimen. Lékin mana öz qulung Kimham mundadur. U xojam padishah bilen barsun. Sanga néme yaxshi körünse, uninggha qilghaysen» dédi. ³⁹ Padishah éytti: «Kimham men bilen barsun. Sen néme xalisang uninggha qilay. Sen mendin hernéme sorisang sanga qilimen» dédi.

⁴⁰ Andin kéyin xelqning hemmisi Iordandin ötüp ketti. Padishah özi hem ötüp ketti. Andin padishah Barzillayni söyüp, uninggha duayixeyr oqudi. U öz jayigha yénip ketti.

⁴¹ Andin padishah Gilgalgha chiqsa, Kimham uning bilen bérip, hemme Yehuda bilen Israilning xelqining yérimimu padishahni ötküzüp bashlidi. ⁴² U waqit Israilning hemme ademliiri padishahning qéshigha kélip: «Némishqa buraderlirimiz Yehuda ademliiri oghriliqche séni élip, padishahni uning öy xelqi bilen Dawudning hemme ademliirini Iordandin ötküzdi?» dédi. ⁴³ Yehudaning hemme ademliiri Israilning kishilirige éytti: «Padishahning bizge yéqinraq tughqanchiliqi bar. Némishqa bu ish üçün bizdin xapidursiler? Padishahningkidin bir néme yéduqmu yaki u bizge bir inam berdimu?» ⁴⁴ Israilning ademliiri Yehudaning ademliirige jawab berdiki: «Padishahta on hessimiz bar, derweqe Dawudta silerningkidin chongraq heqqimiz bar. Némishqa bizge sel qaridinglar. Padishahimizni yandurup élip kélishning meslihetini biz awwal qilduq emesmu?» dédi. Emma Yehudaning ademliirining sözliri Israilning ademliirining sözliridin qattiqraq idi.

Shébaning isyani

20¹ Emdi anda benyaminiy Bikrining oghli Shéba dégen bir yaman adem bar idi. U kanay chaldurup: «Dawudta hessimiz bolmay, Yishayning oghlida nésipimiz yoqtur. Ey Israil, her kishi öz öyige yénip ketsun» dédi. ² U waqit Israilning hemme ademliri Dawudtin yénip, Bikrining oghli Shébagha egeshti. Lékin Yehuda ademliri öz padishahigha chapliship, Iordandin tartip Yérusalémghiche uninggha egeshti.

³ Dawud Yérusalémdiki ordisigha keldi. Padishah özi öyidin xewer alghili qoyup ketken on kénizekni élip, xas bir öyide olturghuzup saqlap ularningkige kirmey, ularni perwish qilatti. Ular anda öz wapat künigiche tuldek bolup solaqliq idi.

⁴ Padishah Amasagha: «Üch kün ichide Yehuda kishilirini qichqirip, andin özüng bu yerge yénip kelgin» dédi. ⁵ Amasaning özi Yehuda ademlirini yiqhqli bardi, lékin tayin qilin'ghan waqittin hayal boldi. ⁶ U waqit Dawud Abisaygha: «Emdi Bikrining oghli Shéba Abshalomningkidin bizge chongraq yamanliq qilghusi bar. Emdi xojangning xizmetkarlirini élip, özi mehkem sheherlerni tutup, bizdin qutulmisun dep, uni qoghlap barghin» dédi. ⁷ U waqit Yoabning ademlirining özi muhapizetchi bilen xewerchiler we hemme palwanlarga qoshulup, uning keynidin bérip, Bikrining oghli Shébani qoghlighili Yérusalémdin chiqti.

⁸ Lékin ular Gibiyondiki chong tashqa kelgende Amasa ulargha uchrashiti. Yoab özi jeng libasini kiyip, üstige ghilapqa séliqliq bir qilichi bar bir kemer öz belige baghlighanidi. U aldigha mangsa, qilich ghilipidin chiqti. ⁹ Yoab Amasagha: «Tinchliqmu, ey buradirim?» dep éytti. Shuni éytip, Yoab Amasani söymek üçün ong qoli bilen uning saqilini tutti. ¹⁰ Amasa Yoabning yene bir qolida bar qilichidin éhtiyat qilmay tursa, Yoab uning qorsiqini undaq saydiki, üçeyliri chiqip yerge chüshti. Ikkinchi saymidi, chünki u öldi. Andin Yoab bilen buradiri Abisay Bikrining oghli Shébani qoghlighili ketti. ¹¹ Yoabning ghulamiridin bir kishi anda toxtap turup: «Birkim Yoabtin razi bolup, Dawudning teripide bolsa, Yoabqa egeshsun» dep qichqardi.

¹² Emma Amasa öz qénida yumilinip yolning otturisida yatti. U kishi hemme xelqning toxtighinini körüp, Amasani yoldin étizliqqa yötkep ötüp ketkenlarning herbirining toxtighinini körgende uning üstige bir romal yépip qoydi. ¹³ U yoldin yötkelgendin kéyin, xelqning hemmisi ötüp, Bikrining oghli Shébani qoghlighili Yoabqa egeshti. ¹⁴ Lékin Shéba Israilning hemme qebililiridin ötüp, Abel-Beyt-Maakagha yétip, hemme bériyliklarning yurtini kézip barsa, bular hem jem bolup uninggha egiship bardi. ¹⁵ Lékin qoghlighuchilar kélip Beyt-Maakadiki Abelde uni qorshap, sheherning chöriside sépilning barawéride dalda saldi. Yoab bilen bolghan hemme xelq bolsa sépilni yiqitip, xarab qilghili tiriship turdi.

¹⁶ U waqit bir dana xotun sheherdin qichqirip: «Anglanglar, anglanglar! < Bu

yerge kelginki, sanga söz qilay» dep Yoabqa éytinglar» dédi. ¹⁷ U yéqin kelgende: «Sen Yoabmu?» dep soridi. U éytti: «Shundaq mendurmen» dédi. Xotun uninggha: «Dédikingning sözini anglighin» dédi. U: «Anglay» dédi. ¹⁸ Xotun söz qilip éytti: «Abelde meslihet qilinsa, xapiliq tügeydu» dep qedimki zamanda deydighan gep bar idi. ¹⁹ Biz Israilning arisida hemmidin tinch bolup sadaqetlikurmiz. Israilda bir anidek bolghan bir sheherni xarab qilghili tirishisen. Némishqa Xudawendining mirasini yoqatqili xalaysen?» dédi. ²⁰ Yoab jawab bérip éytti: «Hergiz yoqitip halak qilghili xalimaymen. ²¹ Ish undaq emes, lékin Efraim taghliridin Bikrining oghli Shéba dégen bir adem Dawud padishahqa qarshi qolini kütürdi. Uni tapshursanglar, sheherni qoyup kétey» dédi. Xotun Yoabqa: «Mana, uning béshi sépildin sanga tashlinidu» dep éytti. ²² Andin xotun öz danaliqi bilen hemme xelqge meslihet saldi. Ular Bikrining oghli Shébaning béshini késip, Yoabqa tashlap qoydi. U waqit Yoab kanay chaldurdi. Shuni anglap, ular sheherdin kétép, herbiri öz öyige bardı. Emma Yoab Yérusalémgha padishahning qéshigha bardı.

Dawudning emeldarliri

²³ Yoab Israilning hemme qoshunining serdari bolup, Yehoyadahning oghli Benaya bolsa muhapizetchi bilen xewerchilerning serdari idi. ²⁴ Adoram baj-alwanning üstide bolup, Axiludning oghli Yehoshafat bolsa wezir idi. ²⁵ Shéwaning özi katip bolup, Sadoq bilen Abyatar kahin idi. ²⁶ Yairiy Ira hem Dawudning qéshida kahin idi.

Gibiyoniylar we Shaulning xanidani

21 ¹ Shundaq boldiki Dawudning waqtida toxtimay üç yilghiche acharchiliq boldi. U waqit Dawud Xudawendidin soridi. Xudawende éytti: «Shaul bilen uning öyining xunxorluqi üçün, yeni uning gibiyoniylarni öltürginining sewebidin shu ish boldi. ² Padishah gibiyoniylarni qichqardi. Lékin gibiyoniylar beni-Israildin bolmay, amoriylardin bolghan bir qalduq idi. Beni-Israil ulargha qesem qilghan bolsimu, Shaul beni-Israil bilen Yehuda üçün gheyret qilip, ularni öltürgili qest qilghanidi. ³ Dawud gibiyoniylargha éytti: «Silerge néme qilay? Xudawendining mirasigha duayixeyr oqushunglar üçün néme bilen kaparet qilay?» dédi. ⁴ Gibiyoniylar uninggha éytti: «Shaul bilen öyidin kümüş yaki altun sorimaymiz. Israilda bir kishini öltürgili heqqimiz yoq». U özi: «Néme désenglar qilay» dése, ⁵ ular padishahqa éyttiki: «Bizni: «Ular Israilning yurtidiki héch yerde qalmaq, belki yoqitilsun» dep bizge qarshi meslihet qilip, bizni halak qilghili qestligen ademning oghullardin yettisi bizge bérilsun. ⁶ Xudawendidin

ilghan'ghan Shaulning Gibiyasida Xudawendining aldida ularni ésip qoyayli» dédi. Padishah: «Men ularni tutup bérey» dédi. ⁷ Lékin Dawud bilen Shaulning oghli Yonatanning otturisida Xudawende bilen qilin'ghan qesemning sewebidin padishah Méfiboshet ben-Yonatan ben-Shaulni ayidi.

⁸ Lékin Dawud Ayyaning qizi Rizpa Shaulgha tughup bergem ikki oghli Armoni bilen Méfiboshetni we Shaulning qizi Mikal özi Barzillayning oghli mexolatiy Adriyelge tughup bergem besh oghulni tutup, ⁹ gibiyoniylargha tapshurdi. Bular ularni taghda Xudawendining aldida ésip qoydi. Bu teriqide hemme yetteylen birge orma waqtida arpa ormisining awwalqi künliride öltürüldi.

¹⁰ U waqit Ayyaning qizi Rizpa palas élip, qoram tashqa sélip, orma bashlighandin tartip yamghur asmandin chüshken waqitqiche anda olturup, kündüzi hawaning qushlirini heydiwétip, kéchisi sehraning yirtquchilirini ölüklerge chüshkili qoymidi.

¹¹ Ayyaning qizi, yeni Shaulning kéniziki Rizpaning néme qilghini Dawudqa xewer bérilgende, ¹² Dawud bérup, Shaulning we uning oghli Yonatanning söngelkirlirini Giliyadtiki Yabeshning ademliridin aldi. Chünki bular filistiniyeler Shaulni Giliyadta öltürgende Beyt-Shéanning kochisidin, yeni filistiniyeler ularni ésip qoyghan yéridin oghriliqche élip ketkenidi. ¹³ Shaul bilen oghli Yonatanning söngelkirlirini élip kétép, ésip qoyulghanlarning söngelkirlirini hem yighip qoydi.

¹⁴ Andin ular Shaul bilen oghli Yonatanning söngelkirlirini Benyamin yurtidiki Zélada atisi Qisning qebriside depne qilip, padishahning hemme buyrughinini qildi. Andin kéyin Xuda yurtning duasini anglidi.

Filistiniyeler bilen yene jeng boldi

¹⁵ Filistiniyeler bilen Israilning otturisida yene jeng boldi. Dawud öz xelqi bilen chiqip, filistiniyeler bilen soqushti. Emma Dawud tola hérip ketti. ¹⁶ Rafaning ewladliridin bolghan Ishbi-Binobning özi Dawudni öltürgili qestlidi. Uning neyzisining wezni üç yüz shéqel misqa barawer kélip, uning yéngi yarighimu bar idi. ¹⁷ Lékin Zéruyaning oghli Abisay uning yardimige kélip, filistiniyini urup öltürdi. U waqit Dawudning ademliri uninggha qesem qilip: «Yene biz bilen jengge chiqmaysen, bolmisa Israilning chirighini öchürisen» dep éytti.

¹⁸ Andin kéyin shundaq boldiki, filistiniyeler bilen yene bir soqush boldi. U waqit xushatliq Sibbikay réfaiylarning ewladidin bolghan Safni urup öltürdi.

¹⁹ Emma filistiniyeler bilen yene bir soqush boldi. U waqit beytlehemlik Yaari-Origimning oghli Elxanan gatliq Goliyatni urup öltürdi. Shuning neyzisining sépi bapkarning xadisidek idi.

²⁰ Yene bir soqush Gatta boldi. Anda uzun boyluq bir adem bar idi. Qollirida altidin barmaqliri bolup, putlirida hem altidin barmaqliri bolup, jemi yigirme

töt barmiqi bar idi. U hem réfaiylarning ewladidin idi. ²¹ U özi Israilgha haqaret qilghanda Dawudning buradiri Shimaning oghli Yonatan uni urup öltürdi.

²² Bu öt kishi gatliq réfaiylarning ewladidin bolup, Dawud bilen uning xizmetkarlirining qolidin öltürüldi.

Dawudning medhiye shéiri

22¹ Xudawende Dawudqa hemme dühmenlirining qolidin xalas qilip, Shaulning qolidin qutquzghandin kéyin, u özi Xudawendige bu shéirning sözini éytip, ² dédiki:

«Xudawende méning qoram téshim bilen qorghnim bolup, özi qutquzghuchimdur.

³ Xuda qoram téshimdur. Uninggha tayinimen.

Sen méning sipirim bolup,
nijatimning münggüzidursen.

sen égiz munarim bolup,
panahimdursen.

Özüng qutquzghuchim bolup,
méni zulumdin xalas qilisen.

⁴ Hemdke layiq bolghan Xudawendini qichqirip,
dühmenlirimdin xalas bolimen.

⁵ Ölümning dolqunliri méni yapti.
Xarabliqning selliri méni qorqutti.

⁶ Alem dozaxning taniliri manga yögeldi.

Ölümning qiltaqliri méning üstümge chüshti.

⁷ Tenglikimde Xudawendige peryad qilip, Xudayimni qichqardim.

U öz beytidin awazimni anglidi, qichqirishim uning qulaqlirigha yetti.

⁸ U waqit yer tewrinip titridi.

Uning ghezeplen'gini üçün asmanlarning ulliri silkinip tewrendi.

⁹ Uning burnidin tutun chiqip, aghzidin köydüridighan ot yalqunlinip,
chogh uning teripidin chaqti.

¹⁰ Asmanlarni égip töwen chüshti,
uning putlirining tégide qap-qarangghuluq bar idi.

¹¹ U bir kérubqa minip uchup,
shamalning qanatliri üstide körüندی.

¹² Qarangghuluqni öz chörisini yapidighan bir sayiwen qilip,
sularning qarangghuluqini yögünip,

asmanning qoyuq bulutliri bilen özini yapti.

¹³ Uning aldidiki sholilardin ot choghliri tutiship chaqti.

¹⁴ Xudawende asmanlardin güldürlep,

Heqtaala öz awazini anglitip,

¹⁵ oqyalirini chiqirip ularni parakende qilip,

chéqinlar ewetip ularni perishan qildi.

¹⁶ Xudawendining tenbihidin

we uning dimighining nepisining zerbidin déngizning

chongqurliri körünüp qaldi,

jahanning ulliri échildi.

¹⁷ Yuqiridin qolini sunup méni tutup,

ulugh sulardin méni tartiwélip,

¹⁸ küchlük düshmenlirimdin méni qutquzup,

manga küchlük kelgen adawet qilghuchilardin xalas qildi.

¹⁹ Ular bala künümde manga hujum qildi.

Emma Xudawende méning yölenchüküm idi.

²⁰ U méni kengri yerge chiqiriwélip,

mendin söyün'gini üçhün méni qutquzdi.

²¹ Xudawende adalitimge muwapiq manga yandurup bérip,

qollirimning pakizliqigha muwapiq inam berdi.

²² Chünki men Xudawendining yollirini saqlap,

yamanliq qilmay turup, Xudayimdin ayrilip ketmidim.

²³ Uning hemme ehkamliri aldimda bolghach

uning qanunliridin éziqmidim.

²⁴ Uning huzurida kamil turup,

özümni yamanliqimdin saqlidim.

²⁵ Xudawende méning adalitimge muwapiq yandurup,

neziride pakiz bolghinimgha muwapiq inam berdi.

²⁶ Merhemetlik birige özüng merhemetlik bolisen,

kamil ademge kamil bolisen,

²⁷ pakiz birige pakiz bolisen,

tetür ademge tetür bolisen.

²⁸ Zulum tartidighan xelqni qutquzisen.

Lékin közliring mutekebburlargha tikilip qaraydu,

ularni pes qilghaysen.

²⁹ Sen, ey Xudawende, méning chirighimdursen.

Xudawende qarangghuluqumni yorutidu.

³⁰ Chünki sen bilen bir qoshun'gha yügürüp hujum qilimen.

Xudayim bilen sépildin atlaymen.

³¹ Xudaning yoli kamildur. Xudawendining sözi sinap béqilghandur. Uninggha tayan'ghuchilarning hemmisige u sipardur.

³² Xudawendidin bölek kim Xudadur?

Xudayimizdin bashqa kim qoram tashstur?

³³ Xuda méning mustehkem qorghinimdur.

Kamil kishini mangidighan yolida yétekleydu.

³⁴ Putlirimni maralningkidek qilidu.

U méni égziklirimde turghuzidu.

³⁵ U qollirimni jeng qilghili ögitidu,

bileklirimni mis yasini tartqili telim béridu.

³⁶ Sen nijatingning sipirini manga berding.

Méhring méni chong qildi.

³⁷ Astinimda qedemlirimge kengrichilik berding, putlirim téyilmidi.

³⁸ Düşmenlirimni qoghlap halak qildim.

Ularni yoqatmighuche yanmidim.

³⁹ Qopmighudek ularni yoqitip sundurdum,

putlirimning tégide yiqildi.

⁴⁰ Chünki sen bélimni soqushqa quwwet bilen baghliding,

manga qarshi qopquchilarni méning astinimgha egdurdung.

⁴¹ Sen düşmenlirimni men üçün qachurdung.

Shuning bilen méni yaman körgüchilerni xarab qilip yoqitay.

⁴² Ular telmürdi, emma qutquzghili héchkim yoq idi.

Xudawendige hem telmürdi,

lékin u ulargha jawab bermidi.

⁴³ Ularni soqup, yerning topisidek qildim.

Ularni kochilarning patqiqidek ézip,

depsende qilip qoydum.

⁴⁴ Sen méni xelqimning soqushliridin qutquzdung.

Taipilerge bash bolushqa méni saqliding.

Men tonumighan xelq manga xizmet qildi.

⁴⁵ Yatlar manga boyun sundi,

ular mendin anglighan halda manga itaet qildi.

⁴⁶ Yatlar soliship kétip,

öz qorghanlirini qoyghili bel baghlidi.

⁴⁷ Xudawende tiriktur. Méning qoram téshim mubarek bolghay,

méning qoram téshim bolghan nijatimning Xudayi ulughlan'ghay.

⁴⁸ Xuda men üçün intiqam aldi.

Xelqlarni méning astinimda meghlup qildi.

⁴⁹ U méni dühmenlirimdin azad qildi.

Derweqe manga qarshi qopquchilardin yuqiri méni kötürdüng,
zorluq kishidin méni qutquzdung.

⁵⁰ Uning üçhün taipilerning arisida,
ey Xudawende, sanga shükür éytip,
isminggha medhiye naxshilirini oquy.

⁵¹ Özi ilghighan padishahqa chong nijat bérip,
özining mesihlen'gen adimi bolghan Dawudqa
we uning uruq-ewladigha ebedkiche shepquet qilidu».

Dawudning axirqi sözliri

23¹ Dawudning axirqi sözliri shu idi.

Özi tola évizlendürülüp, Yaqubning Xudayining mesihlen'gen adimi bolup,
Israilning shérin shairi atilip, Yishayning oghli bolghan Dawud söz qilip, mundaq éyttiki:

² «Xudawendining Rohi méning wasitem bille söz qilghach,
uning kalami tilimda bar.

³ Israilning Xudayi shundaq éytti, Israilning qoram téshi
manga shundaq söz qildi:

« Kimki ademlerning üstide adalet bilen seltenet qilsa,
kimki Xudaning qorqunchisi bilen seltenet qilsa,

⁴ kün chiqqinida seher yorughandek bolup,
yamghurdin kéyin yer aptapta köklep,
bulutsiz bolghan seherdek bolidu» dédi.

⁵ Méning öyüm Xudaning aldida shundaq emesmu? Hemme nerside toxtitilip,
mezmut turidighan bir ebediy ehde men bilen baghlidi.

Hemme nijat we hemme xushluq manga ashuridu emesmu?

⁶ Lékin yamanlarning hemmisi bolsa héchkim qolida tutqili xalimay,

tashliwetken tikendek bolidu.

⁷ Emma ulargha qol tegküzüshi kérek bolghan kishi özini
saqlimaq üçhün tömür yaki neyze sépini ishlitip,
bar yéride uni köydüridu».

Dawudning palwanliri

⁸ Dawudning palwanlirining isimliri shu idi: Taxkimonluq Yushub-Bashshebet baturliring béshi idi. U öz neyzisini sekkiz yüz kishining üstige shiltap, ularni bir zerbide öltürgenidi. ⁹ Uningdin kéyin bir axoxluqning oghli bolghan Dodoning oghli Éliazar namdar idi. Filistiniyler anda jengge jem bolup ulargha haqaret qilghinida, Dawud bilen bolghan üç palwanning biri u idi. Israilning ademliri keynige yansa, ¹⁰ u toxtap turup, qoli télip qilichqa chaplashqandek bolghuchilik soqushqanidi. Xudawende u künde chong bir nusret berdi. Xelq uning keynige yénip kelgende talimaqtin bashqa ish qalmidi. ¹¹ Uningdin kéyin hararliq Agening oghli Shamma namdar idi. Bir waqit filistiniyler yighilip bir qoshun bolup yigilghanidi. U yerde bir purchaqliq étiz bar idi. Xelq filistiniylerdin qachsa, ¹² u özi purchaqliqning üstide turup, uni saqlap, filistiniylerni urdi we Xudawende chong bir nusret berdi.

¹³ Bir waqit ottuz serdarning üçi orma waqtida chüshüp, Dawud Adullam ghérida turghanda uning qéshigha keldi we filistiniylerning bir qoshuni Réfaim wadisigha chüshkenidi. ¹⁴ U waqit Dawud qorghanda idi, lékin Beytlehemde filistiniylerning bir qarawuli bar idi. ¹⁵ Dawud changqap: «Kashki Beytlehemning derwazisining yénidiki quduqtin birkim manga ichkili su berse idi» dep éytti. ¹⁶ U waqit bu üç palwan filistiniylerning leshkergahidin zor bilen ötüp, Beytlehemning derwazisining yénidiki quduqtin su tartip Dawudqa élip keldi. Lékin u uningdin ichkili xalimay: «Xudawendige hediye» dep töküp qoydi. ¹⁷ U éytti: «Ey Xudawende hergiz mundaq qilmighaymen. Öz janlirini xeterge sélip barghan kishilerning qéni emesmu?» dep ichkili unimidi. U üç palwan shu ishlarni qilghanidi.

¹⁸ Zéruyaning oghli Yoabning buradiri Abisay özi bashqa üçining birinchisi idi. U öz neyzisini üç yüzning üstige shiltap, ularni öltürdi. Bu üçning arisida bu namdar idi. ¹⁹ U özi bu üçeylenning izzetlikreki bolup, ularning béshi bolsimu, awwalqi üçeylen bilen barawer emes idi.

²⁰ Bir batur qabseellikning oghli bolghan Yehoyadahning oghli Benaya özi Moabning ikki shiri dégen palwanlarni öltürdi. Qar yaghqan bir künde quduqqa chüshüp, bir shirni öltürgen kishi shu idi. ²¹ U hem körünüshi kélishken bir misirliqni öltürdi. Misirliqning qolida bir neyze bar idi. Lékin u bir hasa tutup qéshigha chüshüp, misirliqning qolidin neyzini tartiwélip, uning öz neyzisi bilen uni öltürdi. ²² Bu ishlarni Yehoyadahning oghli Benaya qilip, üç palwanning arisida nam tapti. ²³ U ottuz serdarning izzetlikreki idi. Lékin awwalqi üçeylen bilen barawer emes idi. Dawud uni öz mehremlirining biri qildi.

²⁴ Ottuzlarning arisida Yoabning buradiri Asael we beytlehemlik Dodoning oghli Elxanan bar idi,
²⁵ Buningdin bashqa: xarodluq Shamma, xarodluq Éliqa,
²⁶ paltiliq Xélez, teqoaliq Iqqeshning oghli Ira,
²⁷ anatotluq Abiézer, xushatliq Mebunnay
²⁸ axoxluq Zalmon, netofatliq Maharay.
²⁹ netofatliq Baananing oghli Xéleb, beni-Benyaminning yurtidiki Gibiyadin bolghan Ribayning oghli Ittay,
³⁰ piratonluq Benaya, Gaashning wadiliridin bolghan Hidday,
³¹ arbatliq Abiyalbon, barxumluq Azmawet
³² shaalbonluq Elyaxba, beni-Yashendin bolghan Yonatan,
³³ hararliq Shamma, hararliq Shararning oghli bolghan Axiyam,
³⁴ bir maakaliqning oghli bolghan Axasbayning oghli Elifélet, gilonluq Axitofelning oghli Éliyam
³⁵ karmellik Xezro, arablik Paaray,
³⁶ Zobadin bolghan Natanning oghli Yigal, gatliq Bani,
³⁷ ammonluq Zelek, Zéruyaning oghli Yoabning yaragh kötürgüchisi bolghan beerotluq Naxaray,
³⁸ yeterlik Ira, yeterlik Gareb
³⁹ we xittiyliq Uriya dégenler mezkurlarning arisida idi. Ularning hemmisi ottuz yette kishi idi.

Dawudning xelqni sanaqtin ötküzüş gunahi

24¹ Lékin Xudawendining ghezipi Israilgha yene tutashti. Shundaqki, Dawudni ulargha qarshi qozghitip: «Sen bérip, Israil bilen Yehudani sanighin» dep éytti. ² Padishah özi bilen bolghan qoshun serdari Yoabning özige éytti: «Dandin tartip Bershébaghiche hemme Israil qebililirining yurtlirini kézip xelqni sanap qoyghin. Men xelqning sanini biley» dédi. ³ Yoab padishahqa: «Bu xelq qanche nurghun bolsimu, Tengring Xudawende ularni yüz mertiwé ashurghay. Shuni xojam padishah öz közi bilen körgey. Lékin némishqa xojam padishah shu ishni xush körüp xalaytti?» dep éytti. ⁴ Emma Yoab bilen qoshunning bashqa serdarliri shuni xalimisimu, padishahning buyruqi ching turup yanmidi. Uning üçün Yoab bilen qoshunning bashqa serdarlar Israilning xelqini sanighili padishahning qéshidin chiqti. ⁵ Ular Iordandin ötüp, Yazerge yéqin bérip, Gat jilghisidiki sheherning ong teripidiki Aroerge chüshti. ⁶ Andin Giliyadqa we Taxtim-Xodshi yurtigha keldi. Andin Dan-Yaan'gha kélip, aylinip Sidon'gha bardı. ⁷ Andin Tirning qorghanolirigha bérip, xiwwiylar bilen

qanaaniylarning hemme sheherlirige kélip, Yehuda yurtining jenub teripidiki Bershébaghiche bardí. ⁸ Ular hemme yurtni arilap chiqip, toqquz ay yigirme kün ötkendin kéyin Yérusalémgha yénip keldi. ⁹ Yoab padishahqa xelqning sanini dep berdi. Israilda jengge yalap qilich kötüreleydighan sekkiz yüz ming adem bolup, Yehudada besh yüz ming idi.

¹⁰ Emma Dawud xelqni sanighandin kéyin wijdani uni urdi. Dawud Xudawendige éytti: «Qilghan ishim bilen chong xata qildim, lékin emdi ey Xudawende öz bendengning gunahini kötürgin. Men tola exmeqliq qildim» dédi. ¹¹ Dawud etigende qopqanda Xudawendining sözi Dawudning rohiy körünüş körgüchisi bolghan Gad peyghemberge kélip, ¹² uninggha éytqan idiki: «Bérip, Dawudqa söz qilip éytqinki: < «Üch balani aldinggha qoyimen. Ularning birini özüngge ilghap, sanga néme qilidighinimni ixtiyar qilghin» dep Xudawende shundaq éytidu»». ¹³ Gad Dawudning qéshigha kirip, shuni uninggha xewer bérip éytti: «Yette yilghiche acharchiliq üstüngge kélip, séning yurtungda bolsunmu? Yaki düshmenliringdin qoghlip, üç ayghiche ulardin qéchishni ixtiyar qilamsen? Yaki üç kün'giche yurtungda waba bolsunmu? Emdi oylap méni ewetken'ge néme jawab bérishimni xiyal qilip toxtatqin» dédi.

¹⁴ Dawud Gadqa: «Méning chong tenglikim bar. Lékin Xudawendining qoligha chüsheyli, chünki uning merhemiti chongdur. Insanning qoligha chüshmigeymen» dédi. ¹⁵ U waqit Xudawende etidin tartip toxtitilghan waqitqiche waba ewetti. Dandin Bershébaghiche yetmish ming adem öldi.

¹⁶ Lékin perishte Yérusalémni xarab qilghili sheher üstige qolini uzatqanda Xudawende balani ewetkinige pushayman qilip, xelqni xarab qilghan perishtige: «Emdi boldi. Qolungni yighqin» dep éytti. U waqit **Xudawendining perishtisi** yebusiy Arawnanning xaminining yénida turdi. ¹⁷ Lékin Dawud xelqni urghan perishtini körgende Xudawendige: «Mana men özüm xata qildim. Men özüm gunah qildim, lékin méning padam bolghan shu xelq néme qildi? Séning qolung méning üstümge we atamning öyi üstige kötürülsun» dédi.

Arawnanning xaminidiki qurban'gah

¹⁸ U künde Gad Dawudning qéshigha kélip uninggha: «Bérip, yebusiy Arawnanning xaminida Xudawendige bir qurban'gahni yasighin» dep éytti.

¹⁹ Dawud Gadning sözige muwapiq chiqip, Xudawende buyrughandek qildi.

²⁰ Arawna qarisa, padishah bilen xizmetkarlirining öz teripige kelginini körüp chiqip, padishahning aldida yüz töwen yerge chüshüp tezim qildi. ²¹ Arawna éytti: «Némishqa padishah öz quligha keldi.» Dawud éytti: «Waba xelqning arisida toxtisun dep, xamanni sendin sétiwélip, anda Xudawendige bir qurban'gah yasighili keldim» dédi. ²² Arawna Dawudqa éytti: «Xojam padishah hernéme

xalisa élip, qurbanliq qilsun. Mana munda köydüridighan qurbanliq üçün uylar bolup, otun üçün xamanning eswabliri bilen uylarning boyunturuqliri bar. ²³ Ey padishah, buning hemmisini Arawna özi padishahqa béridu» dep Arawna padishahqa yene éytti: «Tengring Xudawende sendin razi bolsun» dédi. ²⁴ Lékin padishah Arawnagha éytti: «Sendin buni toxtitilghan nerxte almisam, bolmaydu. Tengrim Xudawendige xalis alghan nersini qurbanliq qilmighaymen» dédi. Andin Dawud xaman bilen uylarni ellik shéqel kümüşhke sétiwaldi. ²⁵ Dawud anda Xudawendige bir qurban'gahni yasap, köydüridighan qurbanliq bilen shükür qurbanliqini keltürdi we Xudawende yurtning duasini anglap, waba Israilning arisida toxtap qaldi.